

Spišská Nová Ves

1. Embraco v Spišskej Novej Vsi získajú Japonci

[16.04.2019; Pravda; Ekonomika; s. 11; sita]

2. Japonci môžu prevziať spišské Embraco, ale...

[16.04.2019; Korzár; REGIÓN; s. 7; sita]

3. Veľké Revištia zvládli aj druhý domáci šesťbodový zápas v rade

[16.04.2019; korzar.sme.sk; Korzár / Šport; 00:00; Róbert Andrejov]

4. Skúšal ho Neapol, rásť chce v reprezentácii. Olejník si otvoril účet medzi seniormi

[16.04.2019; presov.korzar.sme.sk; Prešov Korzár / Šport v regióne Šariš; 00:00; Daniel Dedina]

5. Basketbalisti v utorok zabojujú o vyrovnanie série

[15.04.2019; Žilinské noviny; ŠPORT; s. 36; JÁN HATALA]

6. BASKETBAL MLADÝCH

[15.04.2019; Žilinské noviny; ŠPORT; s. 36; HA]

7. Levickí Patrioti sú iba zápas od postupu do semifinále

[15.04.2019; Týždeň na Pohroní; ŠPORT V OKRESE LEVICE; s. 39; BK;IP]

8. Polícia pred Veľkou nocou preventívne skontroluje vodičov v Košickom kraji

[15.04.2019; aktuality.sk; Domáce správy; 18:09; TASR]

9. Odštartovala jarná časť Krajskej futbalovej ligy pre stredoškolákov

[15.04.2019; 24hod.sk; Šport; 00:00; Teraz.sk;TASR]

10. Odštartovala jarná časť Krajskej futbalovej ligy pre stredoškolákov

[15.04.2019; teraz.sk; TERAZ.SK; 00:00; TASR Kristína Mayerová]

11. Toto je najúspešnejší slovenský pilot II. sv. vojny: FOTO Vyše 200 misií, prekonal aj letecké esá

[15.04.2019; topky.sk; Domáce; 00:00; ČTKVIDEO: YouTube/Jaroslav Pejchal]

12. Japonci môžu prevziať závod Embraco v Spišskej Novej Vsi, musia však predať druhý podnik na Slovensku

[15.04.2019; hlavnespravy.sk; Ekonomika; 00:00; SITA/HSP]

13. Viete o nich? Akcie tohto týždňa v Spišskej a okolí, na ktorých by ste nemali chýbať

[15.04.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Jana Buvalová]

14. Tohtoročná zimná údržba bola náročnejšia ako vlaňajšia

[15.04.2019; kosice.korzar.sme.sk; Košice Korzár / Dopravný servis z Košíc a okolia; 00:00; Monika Almášiová]

15. Odštartovala jarná časť Krajskej futbalovej ligy stredoškolákov

[15.04.2019; kosice.korzar.sme.sk; Košice Korzár / Šport v Košiciach a v okolí; 00:00; TASR]

16. Embraco získajú Japonci. Predajú iný závod, ktorý majú na Slovensku

[15.04.2019; pravda.sk; Spravodajstvo; 00:00; SITA]

17. Volejbalový víkend v Spišskej: Takto sa v zápasoch darilo juniorkám a starším žiačkam

[15.04.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Dnes24.sk]

18. Japonci môžu prevziať Embraco v Spišskej Novej Vsi, musia však predať druhý podnik

[15.04.2019; spis.korzar.sme.sk; Spiš Korzár / Spravodajstvo zo Spiša; 00:00; SITA]

19. Polícia pred Veľkou nocou skontroluje vodičov v Košickom kraji

[15.04.2019; kosice.korzar.sme.sk; Košice Korzár / Dopravný servis z Košíc a okolia; 00:00; TASR]

20. Čo je viac? Mäsožravka alebo nerasty?

[13.04.2019; pravda.sk; Žurnál; 00:00; Pravda]

21. Úlohy sestry pri enterálnej a parenterálnej výžive v intenzívnej starostlivosti

[12.04.2019; Sestra; ODBORNÁ PRÍLOHA 168; s. 20,21,22,23; Daniela Rybárová]

TEXTY

Spišská Nová Ves

1. Embraco v Spišskej Novej Vsi získajú Japonci

[16.04.2019; Pravda; Ekonomika; s. 11; sita]

Vlastnícka štruktúra výrobcov kompresorov pre chladiarenské zariadenia sa bude na Slovensku zrejme kompletne prepisovať. Ak sa má totiž naplniť vlnajšia dohoda amerického koncernu Whirlpool na odpredaji chladiarenskej dcéry Embraco, jej nový vlastník, japonská spoločnosť Nidec, sa zase bude musieť zbaviť svojej aktuálnej výroby chladiarenských kompresorov. Taká je totiž podmienka Európskej komisie, s ktorou minulý týždeň predaj Embraca Nidecu odsúhlasila, aby sa eliminovali akékoľvek pochybnosti o možnom narušení hospodárskej súťaže. V praxi by to teda znamenalo, že Nidec by síce získal závod Embraco v **Spišskej Novej Vsi**, zároveň by sa však musel vzdať výroby kompresorov v Zlatých Moravciach.

(sita)

[Späť na obsah]

2. Japonci môžu prevziať spišské Embraco, ale...

[16.04.2019; Korzár; REGIÓN; s. 7; sita]

MUSIA PREDAT' SVOJ DRUHÝ PODNIK

Taká je podmienka Európskej komisie pre obavy z možného narušenia konkurencie.

SPIŠSKÁ NOVÁ VES. Vlastnícka štruktúra výrobcov kompresorov pre chladiarenské zariadenia sa bude na Slovensku zrejme kompletne prepisovať. Ak sa má totiž naplniť vlnajšia dohoda amerického koncernu Whirlpool na odpredaji chladiarenskej dcéry Embraco, jej nový vlastník, japonská spoločnosť Nidec, sa zase bude musieť zbaviť svojej aktuálnej výroby chladiarenských kompresorov. Taká je totiž podmienka Európskej komisie (EK), s ktorou minulý týždeň predaj Embraca Nidecu odsúhlasila, aby sa eliminovali akékoľvek pochybnosti o možnom narušení hospodárskej súťaže. V praxi by to teda znamenalo, že Nidec by síce získal závod Embraco v **Spišskej Novej Vsi**, zároveň by sa však musel vzdať výroby kompresorov v Zlatých Moravciach.

Vlnajší predaj

Whirlpool sa s Nidecom dohodol na predaji Embraca ešte vlni v apríli za vyše miliardu amerických dolárov. Spolu so závädom v **Spišskej Novej Vsi** tak majú Japonci získať tiež fabriky na výrobu kompresorov v Mexiku, Brazílii a Japonsku. Nidec pritom na Slovensku chladiarenské kompresory vyrába už od augusta 2017, kedy dokončil akvizíciu nemeckého producenta Secop a získal závod v Zlatých Moravciach. Teraz sám navrhol Bruselu, že sa výroby kompresorov, ktorú získal v spomínanej akvizícii, zbaví výmenou za schválenie prevzatia Embraca.

Narušenie konkurencie

Okrem závodu v Zlatých Moravciach by tak musel predat' aj svoj závod v Rakúsku a Číne. Podľa komisie by sa tým kompletne odstránilo prelínanie biznisu medzi Nidecom a Embracom na trhoch, kde úradníci z Bruselu identifikovali obavy z možného narušenia konkurencie. Nidec sa pritom navyše zaviazal, že pri predaji týchto závodov poskytne novému vlastníkovi dostatočné zdroje na financovanie budúcich investícií. „Toto financovanie je zamerané na investície do výrobných liniek v závodoch Nidec v Rakúsku a na Slovensku,“ konštatuje v správe o svojom rozhodnutí Európska komisia, podľa ktorej by sa tak zabezpečila budúca konkurencieschopnosť týchto závodov.

Chladiaci kompresor používame denne

Hoci sa téma výroby chladiarenských kompresorov môže zdať na prvý pohľad vzdialená, v reálnom živote s nimi prichádzame do kontaktu denne, pripomína eurokomisárka pre hospodársku súťaž Margrethe Vestager. „Väčšina ľudí má aspoň jeden chladiaci kompresor doma, v chladničke alebo mrazničke. Taktiež sa používajú v reštauráciách alebo obchodoch pri chladení nápojov alebo zmrzlín,“ uviedla Vestager. Ako dodala, podmienky, s ktorými akvizíciu Embraca spoločnosťou Nidec schválili, zabezpečujú aj v tejto oblasti pokračovanie efektívnej súťaže. Existujú totiž produkty, pri ktorých by spojením Nidecu a Embraca vznikol dokonca celosvetový monopol. Komisia hovorí napríklad o chladiacich kompresoroch na komerčné využitie s variabilnou rýchlosťou, kde sú

Nidec a Embraco jedinými aktívnymi hráčmi. Podobne pri ďalších produktoch by podľa komisie po ich úplnom splynutí vznikol dominantný výrobca či už na európskej, alebo aj celosvetovej úrovni.

Nidec

Spoločnosť Nidec, so sídlom v Japonsku, sa zameriava na vývoj, výrobu a predaj elektrických motorov. Po akvizícii firmy Secop v roku 2017 sa Nidec dostal aj k výrobe a predaju kompresorov pre chladiace zariadenia. Na Slovensku vyrába elektromotory a kompresory prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti Nidec Global Appliance Slovakia v závode v Zlatých Moravciach. Začiatkom minulého roka podľa zverejnených údajov vo firme pracovalo takmer 1 200 ľudí a tržby podniku za rok 2017 prevýšili 200 miliónov eur.

Embraco kontroluje Whirlpool

Skupina Embraco sídli v Brazílii a zaoberá sa výrobou a predajom chladiarenských kompresorov. Jej závod v **Spišskej Novej Vsi** otvorili ešte v roku 1999 a zameriava sa predovšetkým na výrobu kompresorov pre komerčné chladienie a kondenzačné jednotky. V minulom roku zamestnávala spoločnosť Embraco Slovakia vyše 2 300 pracovníkov. Jej celkové výnosy za rok 2018 dosiahli viac ako 238 miliónov eur a zisk prevýšil 8 miliónov eur. Embraco je pritom vlastnené a kontrolované americkým koncernom Whirlpool. (sita)

[Späť na obsah]

3. Veľké Revištia zvládli aj druhý domáci šesťbodový zápas v rade

[16.04.2019; korzar.sme.sk; Korzár / Šport; 00:00; Róbert Andrejov]

<https://korzar.sme.sk/c/22099847/velke-revistia-zvladli-aj-druhy-domaci-sestbodovy-zapas-v-rade.html>

Tréner Zemplínčanov Ján Gajdoščík hodnotí 21. kolo III. ligy Východ.

VEĽKÉ REVIŠTIA. Po súbojoch 21. kola III. futbalovej ligy Východ je v tabuľke tejto súťaže všetko po starom. Postavenie v nej si vylepšili iba **Spišská Nová Ves** a Stropkov, ktorí si vymenili pozície so Sninou, resp. Svidníkom.

Zato zmenili sa bodové odstupy. Suverénny líder FC Košice zvýšil svoj náskok na čele už na jedenásť bodov a o jeho víťazstve v súťaži už nepochybuje asi nik.

Nadalej je poriadna tlačienica v spodnej polovici pelotónu. Zostupová čiara sa po víkende znížila o stupeň nižšie, pretože aktuálne sú v druhej lige v pásme vypadnutia už „len“ tri východniarske celky, čo potešilo aj treťoligistov v našom regióne.

Pod čiarou sú momentálne Bardejovská Nová Ves a Maria Huta, ktoré v uplynulom kole vyšli bodovo naprázdno. Nováčik neuspel na pôde Veľkých Revišťa, ktoré zaknihovali druhé víťazstvo v rade.

A práve s ich trénerom Jánom Gajdoščíkom sme si rozobrali jednotlivé víkendové stretnutia tretej ligy.

Veľké Revištia – Maria Huta 2:0

J. Gajdoščík: „Chceli sme v dôležitom zápase vyhrať, čo sa nám aj podarilo. Síce z našej strany to nebol optimálny výkon, viazla nám súhra a bolo to nervózne. Avšak naše víťazstvo je podľa mňa zaslužené, hostia sa väčšinou len bránili a v koncovke boli bezzubí. Nemali žiadne vyložené šance, snažili sa hroziť z brejkov či štandardiek, s ktorými sme si však poradili. Naša výhra mohla byť aj vyššia, Majerník okrem gólu raz nastreľil aj žrd.“

Krompachy – Vranov nad Topľou 3:2((piano))

J. Gajdoščík: „Tento výsledok ma prekvapil. Krompachy v predošlých troch jarných dueloch nielenže nezískali ani bod, ale ani raz neskórovali. Teraz mali dočinenia s veľmi ťažkým súperom a nečakal som, že ho dokážu zložiť. Keď sa však chcú zachrániť, musia bojovať a asi aj touto zbraňou porazili Vranovčanov.“

Svidník – **Spišská Nová Ves** 0:1

J. Gajdoščík: „Aj z tohto výsledku som ostal mierne zaskočený, nečakal som, že Spišiáci naplno zabodujú na svidníckom trávniku. Myslel som si, že domáci zvíťazia. Touto prehrou sa tiež namočili do boja o záchranu a vo zvyšnom priebehu sezóny budú musieť zabráť.“

Šarišské Michalany – Humenné 0:1

J. Gajdoščík: „V súboji dvoch tímov z popredia tabuľky som viac očakával nerozhodný výsledok. Šarišské Michalany majú svoju kvalitu, takisto aj Humenné, ktoré sa v zime solídne posilnilo. Bol to asi vyrovnaný súboj o jednom góle, v úplnom závere ho dali Humenčania, takže si odviezli zo Šariša všetky tri body.“

Stropkov – Bardejovská Nová Ves 2:1

J. Gajdoščík: „Obe mužstvá hrajú o záchranu. Stropkov bude doma na jar silný, nás takisto už porazil. Bardejovská hrá v lepšej forme ako na jeseň, dokázala uspieť aj na pôde silných Šarišských Michalian. Pre Stropkov to teda nebol ľahký zápas, ale využil výhodu domáceho prostredia a podľa očakávania si do tabuľky pripísal tri body.“

Snina – FC Košice 1:3

J. Gajdoščík: „Víťazstvo hostí nie je žiadnym prekvapením. Košičania majú postupové ambície a suverénne najlepší káder v súťaži, kým Sninčania sa v zimnej prestávke oslabili a na jar sa im veľmi nedarí. Líder potvrdil svoje kvality aj na Zemplíne a bez problémov si pripísal ďalšie tri body do tabuľky.“

Ešte jeden dôležitý súboj ich čaká

Viac než polovica treťoligových tímov je momentálne namočená do bojov o záchranu.

Medzi nimi aj Veľké Revištia, ktoré si však v posledných dvoch kolách vďaka dvom domácim víťazstvám so súpermi pod nimi – Plavnicou a Maria Hutou – výrazne pomohli. Od pásma zostupu ich delí sedem bodov.

„Sme veľmi radi, že sme zvládli oba šesťbodové zápasy. Jeden je ešte pred nami, lebo o dva týždne budeme doma hostiť Bardejovskú Novú Ves, ktorú takisto potrebujeme zdolať. Možno tieto tri body nám budú stačiť na záchranu, ale na to sa spoliehať nemôžeme. Nie je núdza o prekvapivé výsledky, takže ešte zďaleka nemáme nič vyhrané,“ skonštatoval Ján Gajdoščík.

[Späť na obsah]

4. Skúšal ho Neapol, rásť chce v reprezentácii. Olejník si otvoril účet medzi seniormi

[16.04.2019; presov.korzar.sme.sk; Prešov Korzár / Šport v regióne Šariš; 00:00; Daniel Dedina]

<https://presov.korzar.sme.sk/c/22099941/skusal-ho-neapol-rast-chce-v-reprezentacii-olejnik-si-otvoril-ucet-medzi-seniormi.html>

O výhre Tatrana na Interi rozhodol tinedžer.

PREŠOV. Značka Tatrán Prešov bola vychýreným pojmom v mládežníckom futbale už v niekdajšom Československu a potom i neskôr, po rozdelení oboch republík.

Vitrína trofejí je poriadne bohatá.

Prečítajte si tiež: II. liga: Poprad znovu víťazne, v tabuľke je už druhý

Hoci súčasnosť prešovského futbalu ako takého je podstatne skromnejšia, ani dnes nie je o futbalové talenty v metropole Šariša núdza.

Mnoho z nich už hrá v iných kluboch, z hráčov roztrúsených vo Fortuna lige či druhej lige by bolo možné zložiť solídnu jedenástku.

Aj momentálne ale v zeleno-bielom prešovskom drese nájdeme viacero šikovných futbalistov, ktorí sú produktmi tamjšej akadémie a snažia sa ratovať áčko Tatrana, momentálne balansujúce nad druholigovou priepasťou.

Hrať môže skraja i v strede

Medzi nich patrí aj Stanislav Olejník, šikovný ofenzívny futbalista, ktorý v posledný marcový deň dovŕšil ešte len 17 rokov.

S miernym oneskorením si dal parádny narodeninový darček.

Prečítajte si tiež: Športový víkend na východe - servis výsledkov a faktov

V sobotu jediným gólom stretnutia rozhodol o mimoriadne dôležitom víťazstve Tatrana na pôde takisto namočeného Interu Bratislava, čím zároveň oslail debut novému kormidelníkovi Šarišanovi Jaroslavovi Galkovi.

„Gól ma veľmi potešil. Blahoželali mi aj tréneri z akadémie, ktorí ma viedli,“ usmial sa Olejník, ktorý sa presadil hlavičkou po štandardke.

Priznal, že hlavičkovanie považuje za svoju silnú stránku.

Devízou v jeho prípade je aj to, že je použiteľný na viacerých postoch.

Cez víkend nastúpil na kraji zálohy.

„Hrávať môžem pri čiare alebo v útoku. Na hrote i pod ním, ako ofenzívny záložník. Nič z toho nie je pre mňa novinka a nerobí mi problém,“ prezrádza o sebe futbalista, ktorý môže ešte nastupovať aj za mladší dorast v kategórii U17.

Klíma v tíme sa zmenila, chcú sa zachrániť

Napriek tomu bol Stanislav Olejník v zime kvôli svojim futbalovým kvalitám „prevelený“ do A tímu.

Upozornil na seba už v príprave, kde zaznamenal hetrik do siete **Spišskej Novej Vsi**.

((piano))

Z doterajších šiestich jarných duelov Tatrana v druhej lige zasiahol do štyroch, trikrát figuroval v základnej zostave.

Prešovčania sa po výhre s Interom chvíľu vyhrievali nad zostupovým prepadliskom, po výhre Lokomotívy Košice v Žiline spadli znova tesne pod čiaru.

„Budeme sa snažiť do posledného zápasu o to, aby sme nevypadli a zachránili túto súťaž,“ definoval talentovaný mladík ambície svojho tímu v zostávajúcich siedmich kolách ročníka.

Olejník prezradil, že v tréningovom procese momentálne badať diametrálny rozdiel.

„Tréningy pod pánom Mišovcom trvali hodinu a trištvrte až dve hodiny, v zápasoch sme sa potom cítili unavení. Teraz sú kratšie a intenzívnejšie. Takisto prístup hráčov v zápase je iný,“ povedal odchovanec levočského futbalu, ktorý sa do rodného mesta dostane zväčša len na oťocku, buď pred alebo po zápase.

V Neapole ho zaujal tréning, Hamšíka nestretol

O tom, že z Prešova sa už v mladom veku dá dostať do renomovaných európskych klubov, svedčí viacero príkladov.

V posledných rokoch azda najviac rezonoval odchod brankára Alexa Fojtíčka do akadémie slávneho Manchesteru United.

Aj Olejník už má za sebou skúšky na prestížnych adresách, hoci on si vybral iný kút kontinentu.

Próby absolvoval na Apeninskom polostrove, v Neapole a Bologni.
„V Neapole ma zaujala najmä veľmi kvalitná tréningová jednotka,“ poznamenal.
Vzhľadom na túto skúsenosť je často konfrontovaný s otázkou, či narazil na ikonu klubu spod Vezuvu Mareka Hamšíka, ktorý prednedávnom zamieril do Číny.
„Nie, nie, nestreli sme sa. My sme boli mimo tréningového centra, v ktorom sa pripravuje neapolské áčko,“ vysvetlil obdivovateľ Realu Madrid a Cristiana Ronalda.
Radosť robí nielen rodičom
Futbalová budúcnosť Stanislava Olejníka sa zatiaľ rysuje v svetlých farbách.
Aké sú jeho najbližšie plány?
„Rád by som aj v budúcej sezóne účinkoval v slovenskej reprezentácii, kde som si naposledy v novembri zahral za sedemnástku proti Maďarsku. Chcem sa posúvať vpred a napredovať,“ vraví na margo osobných ambícií skromný východniar, ktorý robí radosť nielen svojim 'privátnym' priaznivcom, to znamená rodičom, ale i celej prešovskej fanúšikovskej obci.
Tá by určite brala, ak by sa Olejníkov gólový nástrel do konca sezóny čo najviac rozrástol.
Stanislav Olejník vo farbách talianskeho SSC Neapol. (zdroj: facebook Futbalová akadémia 1. FC Tatran Prešov)

[Späť na obsah]

5. Basketbalisti v utorok zabojujú o vyrovnanie série

[15.04.2019; Žilinské noviny; ŠPORT; s. 36; JÁN HATALA]

Po troch zápasoch štvrtfinále vedie Svit v sérii 2:1.
Štvrtfinálová séria play off Slovenskej basketbalovej ligy mužov pokračovala v uplynulom týždni, v stredu a v sobotu, druhými a tretími zápasmi. PP & TV RAJ Žilina po prehre v prvom zápase vo Svite nastúpil v stredu doma pred zaplneným hľadiskom na druhý zápas v sérii s odhodlaním vyhrať a udržať si šancu na postup do semifinále play-off. Podarilo sa! Žilinskí basketbalisti potešili svojich priaznivcov nielen výborným výkonom a zaslúženým víťazstvom, ale Podtatrancov tiež presvedčili, že nebudú odovzdaným súperom. Komárno porazilo Prievidzu, Handlová prekvapujúco Levice a bratislavský Inter podľa očakávania dominoval aj v **Spišskej Novej Vsi**. V tretích zápasoch štvrtfinále, v sobotu, si súper opäť vymenili palubovky. Inter sa stal prvým semifinalistom, jeho súperom bude jeden z dvojice Svit - Žilina. Tento súboj bude pokračovať štvrtým zápasom už v utorok v Žiline. Levice porazili Handlovú a Prievidza Komárno, aj tieto dvojice čakajú štvrté zápasy.

* PP & TV RAJ Žilina (5) - BK Iskra Svit (4) 91:79 (25:19, 48:40, 67:64)

Body Žiliny: Mereš 25 (3 trojky), Jackson 19 (4), Dickson 17 (1), Rožánek 12 (1), Karalič 11, Tot 7 (1), Podhorský 0, Djordjevič 0. Za Svit najviac bodov: Guillory 18, Avramovič 16, Washburn 14. Trestné hody: 14/11 - 26/17. Fauly: 21 - 19. Päť faulov: 37. Mereš - 39. Davis. Technická chyba: 32. Davis. Trojky: 31/10 - 22/4. Rozhodcovia: Ženiš, Margala, Bara. 800 divákov. Štvrtiny: 25:19, 23:21, 19:24, 24:15. Stav série: 1 - 1.

Podtatraci tušili, že v druhom zápase play-off to nebudú mať jednoduché. „V Žiline to bude určite veľmi zložitá. Vo Svite bolo asi 60 žilinských fanúšikov, ktorí pomáhali mužstvu hlasivkami. Ešte hlučnejšie to bude určite v Žiline. Čaká nás náročný zápas, od prvej minúty boj o každú loptu. Samozrejme sa pokúsime zvíťaziť, aj keď si uvedomujeme, že to bude ťažké,“ povedal po prvom zápase jeden lídrov Svitú Baldovský.

Svit v Žiline neskľamal, jeho hráči bojovali, hrali s veľkým nasadením, koncentrovane, výkon tímu bol veľmi dobrý, ale na víťazstvo nestačil. V sobotu totiž narazil na lepšie pripraveného a v zápase disponovanejšieho súpera. V od začiatku herne vyrovnanom súboji boli kľúčovými prvkami strelba a doskakovanie. Kým v prvom zápase vo Svite bol strelecky úspešnejší domáci tím (najmä spoza trojkového oblúka) a hosťom strelba za tri body vôbec nešla, v Žiline to bolo naopak. Aj v doskakovaní pod oboma košmi bol o niečo lepší PP & TV RAJ. Už úvodná štvrtina naznačila, že Žilinčania pôjdu razantne za víťazstvom. Strelecky v nej vynikli Dickson, Mereš a Jackson, mužstvo „vygumovalo“ tvorcov hry Svitú Guilloryho a Avramoviča. Druhá štvrtina bola vyrovnanejšia, PP & TV RAJ v nej už vyhrával aj dvojciferné (33:22 v 14. min., 48:35 na začiatku 20. min.), Svit však ešte do prestávky stačil znížiť. V druhom polčase na palubovke dominovali Jakub Mereš (16 bodov, z nich 2 trojky) a Róbert Rožánek (8 bodov), hostí ťahali Washburn s Avramovičom.

Po koši a trestnom hode Rožánka v 25. minúte Žilinčania vyhrávali už 63:48, no nasledujúce chvíle však patrili Svitú, ktorý na začiatku poslednej štvrtiny stratu dohnal (67:66). Viac mu však domáci tím nedovolil. Nasledujúce štyri minúty vyhral 14:2, v 34. minúte viedol 81:68 a taktickou, disciplinovanou hrou až do konca nepripustil drámu a dosiahol dvojciferné víťazstvo!

V zápase vynikli Mereš, Jackson, Dickson a Rožánek, veľmi dobre ich dopĺňali Karalič, Tot a Podhorský. „Bolo to zaslúžené víťazstvo Žiliny. V zápase boli jej hráči agresívnejší, motivovanejší, sebavedomí v útoku a bolo veľmi ťažké sa s tým vyrovnáť. Na ďalší zápas sa musíme pripraviť lepšie,“ konštatoval pre portál basketliga.sk tréner Svitú Michal Madzin.

Najlepšími hráčmi druhých zápasov štvrtfinále boli Lee Skinner (Inter) - zahraničný hráč kola a Jakub Mereš (Žilina) - slovenský hráč kola. Jakub dosiahol svoj najlepší výkon v sezóne, za necelých 25 minút dal 25 bodov, zaznamenal 14 doskokov a zablokoval dve strely súpera.

* Ostatné výsledky druhých štvrtfinálových zápasov: **Spišská Nová Ves** (8) - Inter Bratislava (1) 69:102 (42:54) - stav série: 0:2. Handlová (7) - Levice (2) 88:83 (52:36) - stav série: 1:1. Komárno (6) - Prievidza (3) 86:77 (38:39) - stav série: 1:1.

* BK Iskra Svit (4) - PP & TV RAJ Žilina (5) 81:73 (21:15, 40:30, 61:50).

Za Svit najviac bodov: Davis 22 (4 trojky), Avramovič 17, Guillory 12. Body Žiliny: Djordjevič 16, Merešš 15 (2), Dickson 14 (2), Podhorský 10 (2), Tot 9 (1), Jackson 6, Rožánek 3 (1), Karalič 0, Mátych 0. Trestné hody: 21/13 - 11/7. Fauly: 14 - 23. Trojky: 8 - 8. Rozhodcovia: Ženiš, Margala, Doušek. 600 divákov. Štvrtiny: 21:15, 19:15, 21:20, 20:23. Stav série: 2:1.

Štvrtfinálová séria Svit so Žilinou sa v sobotu presunula späť pod Tatry. Hostia začali nad očakávanie dobre, výborne bránili, po trojke Merešša na začiatku 6. minúty viedli 5:9, na začiatku 8. minúty 9:13 a domáci tím „prinútili“ k oddychovému času. Záver úvodnej štvrtiny však unáhlenou strelbou a chybami zbabrali a úsek od 8. do 10. minúty prehrali 12:2.

Svit pokračoval v ofenzíve aj v druhej štvrtine a po desaťbodovej šnúre viedol v 23. minúte už 31:15. Dickson trojkou zavelil do protiofenzívy, do polčasovej prestávky PP & TV RAJ stratu znížil, strelecky sa darilo Djordjevičovi (8 b). Svit mal réžiu zápasu v rukách aj po prestávke, od polovice tretej štvrtiny si udržiaval dvojciferný náskok. Po dvoch trojkách Davisa v 25. minúte vyhrával 51:38, o ďalšie tri minúty 58:42. Žilinčania sa však nevzdávali, začala sa im dariť strelba z diaľky a po sérii trojok (Podhorský, Merešš, Rožánek, Tot) prehrávali v 34. minúte iba o štyri body, 65:61, o minútu neskôr ešte 67:63. Šanca na úspešný výsledok vzápätí zhasla, v nasledujúcich štyroch minútach dominovali Podtatránci, minútu pred koncom viedli 81:65 a bolo rozhodnuté. Osembodovou šnúrou hostia prehru aspoň zmiernili.

Svit bol o čosi lepším tímom vo väčšine ukazovateľov, asi rozhodujúce bolo lepšie doskakovanie domácich hráčov a nedisciplinovaná hra hostí v niekoľkých úsekoch zápasu. Spoľahlivo im zahrali predovšetkým Podhorský a Djordjevič, nedarilo sa Rožánkovi, mužstvu chýbali aj jeho body. V domácom tíme boli kľúčovými hráčmi Davis (najlepší zahraničný hráč kola) s Avramovičom.

* Ostatné výsledky tretích štvrtfinálových zápasov play-off: Inter Bratislava (1) - **Spišská Nová Ves** (8) 115:76 (60:38) - stav série: 3:0. Levice (2) - Handlová (7) 73:59 (40:34) - stav série: 2:1. Prievidza (3) - Komárno (6) 96:74 (49:39) - stav série: 2:1.

Začiatok štvrtého zápasu v Žiline jenej školy na Rosinskej ceste je o 18. hodine.

Prípadné piate štvrtfinálové zápasy play-off sa budú hrať už vo štvrtok 18. apríla na palubovkách v tabuľke vyššie postavených tímov - v Leviciach, v Prievidzi a vo Svite.

v Športovej hale Spo-

Žilinčania v stredu síce vyhrali, v sobotu však Svit podľahli. DANIEL STEHLÍK/CVAK.SK

[Späť na obsah]

6. BASKETBAL MLADÝCH

[15.04.2019; Žilinské noviny; ŠPORT; s. 36; HA]

* ŽENY A JUNIORKY ločná súťaž - 1. liga, stavbová skupina o 9. miesto - 16. a 17. kolo * ŠŠK Žilina-Budatín, orky - BKM Bardejov, 67:62 (26:29) (sponad- 18.

juniženy

Body Žiliny: Gondová 21, Škorvánkova 16, Rádiková 13, Belčíková 8, Muráňová 5, Riljaková 2.

* ŠŠK Žilina-Budatín, juniorky - ŽBK Rožňava, juniorky 87:51 (32:37)

Body Žiliny: Gondová 27, Škorvánkova 22 (4 trojky), Muráňová 10, Belčíková 10, Boženíková 8, Riljaková 4, Pekárová 4, Kubošková 2.

So ženami Bardejova hralo domáce družstvo vyrovnaný zápas, v ktorom mali v prvom polčase miernu prevahu východniarky. Tie nakoniec doplatili na úzku lavičku (družstvo malo len šesť hráčok) - posledných sedem minút dohrávali iba so štyrmi hráčkami, Žilina postupne sťahovala 10-bodové manko a dve minúty pred koncom obrátila skóre. V nedeľu sa družstvo zbavilo únavy zo sobotňajšieho zápasu až v druhom polčase, zlepšilo sa v obrane i v útoku a druhých dvadsať minút vyhralo 55:14.

9. YA U 17 KE (J) 10. Slovan BA (J) 11. Trnava (J) 12. TYDAM KE (Ž) 17 13. SNV (J) 16 14. Bardejov (Ž) 17 15. Poprad (J) 16 16. ZA Budatín (J) 16 17. Myjava (J) 16 18. Rožňava (J) 17 Pozn.: Družstvo TYDAM Košice má jednu kontumačnú prehru bez priznania bodu.

* MLADŠIE ŽIAČKY - celoslovenská súťaž, skupina Západ - 12. dvojkoľo * BKM Žilina-Závodie - MBK Stará Turá 44:46 (19:23) a 47:44 (25:16)

Body Žiliny: Šarayová 11+11, Mühlbergerová 10+12, Šmihovská 7+4, Jamborová 4+6, Pereviazko 4+4, Dubielová 3+6, Verešová 2+2, Macúchová 2+0, Gajdošová 1+2.

1. Green Šamorín 24 2. Trnava 3. Piešťany 4. Stará Turá 5. Slovan BA 6. B. Bystrica 7. Žilina-Závodie 8. White Šamorín 20

* JUNIORI - celoslovenská dorastenecká liga, nadstavbová skupina o 1. - 6. miesto - 28. kolo * MBK Victoria Žilina - IMC Slovakia Považská Bystrica 80:81 (39:37)

Body Žiliny: Šváby 25, Pažický 20, Erben 9, Fedor 9, Moravčík 8, Turza 7, Novák 2.

V stredoslovenskom derby sa vo všetkých štyroch vzájomných zápasoch presadila Považská Bystrica. Pritom v poslednom, v sobotu, malo domáce družstvo k víťazstvu naozaj blízko, päť minút pred koncom vyhrávalo o 11

bodov (78:67). Zbytočnými stratami lopty a nedôslednou obranou však zbabralo záver a hostia ponúknutú šancu využili. No napriek prehre sú Žilínčania tri kolá pred koncom už istými účastníkmi Final Four, záverečného turnaja prvých štyroch o titul, keďže Banská Bystrica prehrala doma s Košicami.

1. Levice 2. Košice 3. P. Bystrica 4. Žilina 5. B. Bystrica 6. SNV

* STARŠÍ ŽIACI - celoslovenská súťaž, nadstavbová skupina o 1. - 8. miesto - 8. a 9. kolo * MBK Victoria Žilina - BK 04 AC LB **Spišská Nová Ves** 76:78 (34:43)

Body Žiliny: Ševčík 19, Kadaši 14, Sklenár 10, Krebes 9, Novák 9, Krajčovič 9, Jarabica 2, Trnka 2, Valentíny 2.

* MBK Victoria Žilina - Abovia '96 Košice 69:78 (35:33)

Body Žiliny: Kadaši 20, Ševčík 16, Krebes 14, Sklenár 8, Novák 4, Šaray 3, Magvaši 2, Trnka 2.

1. BK Inter 2. Svit A 3. Levice 4. Abovia 96 KE 5. Prievidza 6. SNV 7. Žilina 8. Sereď

* MLADŠÍ MINIŽIACI - majstrovstvá oblasti Stred - 11. kolo * MŠK BK Žiar nad Hronom - MBK Victoria Žilina 53:51 (27:29)

Body Žiliny: Pivko 23, Janík 9, Chamrada 5, Magdalík 5, Lehota, Šramo, Fiťma a Šíma po

55 2, Mahdoň 1.

51 1. Prievidza 51 2. Bánovce n. B. 48 3. Lučenec 46 4. Žiar n. Hronom 11 40 5. L. Mikuláš 6. B. Bystrica 7. Žilina 8. P. Bystrica Pozn.: Družstvo Považská jednu kontumačnú prehru bez priznania bodu.

* PRÍPRAVKY - turnaj mladých talentov v Handlovej

V telocvični ZŠ na Mierovom námestí sa proti sebe postavili štyri chlapčenské tímy (ročník 2009 a mladší). Na turnaji hrali s každým ŠBK Handlová, BBC ŠKP Banská Bystrica, MBA Prievidza a MBK Victoria Žilina.

Výsledky: Handlová - Banská Bystrica 43:26. Žilina - Prievidza 48:18. Handlová - Žilina 52:36. Banská Bystrica - Prievidza 34:18. Žilina - Banská Bystrica 45:19. Handlová - Prievidza 80:16.

Tabuľka turnaja, poradie konečné

2 1 5 17 15 16 15 16 11 10 7 97 89 79 511 2 14 0 17 1163 : 772 1035 : 724 1028 : 981 960 : 875 892 : 877 971 : 1009 1013 : 975 897 : 958 843 : 1093 930 : 1468 32 31 27 26 25 25 23 21 18 17 23 1 24 20 22 15 24 8 24 8 20 8 22 4 416 4 7 16 16 12 18 1651 : 768 1420 : 873 1090 : 732 907 : 1224 820 : 1205 787 : 988 782 : 1188 653 : 1074 47 44 37 32 32 28 26 24 29 26 3 2510 : 1841 29 22 7 2570 : 1995 28 23 5 2463 : 1966 28 20 8 2463 : 2053 29 17 12 2101 : 1831 29 11 18 2156 : 2356

99 98 85 94 10 3 92 91 52 0 1 3 5 7 7 8 3 687 : 494 609 : 554 635 : 550 702 : 675 656 : 745 527 : 689 620 : 715 378 : 392 18 17 13 13 13 11 10 7 1. ŠBK Handlová 3 2. MBK Victoria ZA 3 3. ŠKP B. Bystrica 3 4. MBA Prievidza 3 0 2 3 11 11 9 11 8 56 11 4 11 4 11 3 11 0 7 7 8 11

30 21 12 03 22 20 19 16 15 15 14 10 682 : 372 686 : 453 620 : 374 452 : 616 472 : 463 413 : 555 514 : 545 194 : 655 Bystrica má

175 : 78 129 : 89 79 : 106 52 : 162 6 5 4 3

[Späť na obsah]

7. Levickí Patrioti sú iba zápas od postupu do semifinále

[15.04.2019; Týždeň na Pohroní; ŠPORT V OKRESE LEVICE; s. 39; BK;IP]

SLOVENSKÁ BASKETBALOVÁ LIGA - PLAY - OFF

Levičania počas týždňa odohrali dva štvrťfinálové zápasy so striedavým úspechom. Postup si môžu vybojovať už tento utorok na palubovke Handlovej, alebo doma vo štvrtok a následne by už v sobotu odštartovali semifinále proti lepšiemu z dvojice Prievidza - Komárno.

3. štvrťfinálový zápas

BK Levickí Patrioti - MBK Handlová 73:59 (19:15, 21:19, 22:12, 11:13). Stav série: 2:1.

Domáci pristúpili k úvodu zodpovedne, hlavne v defenzíve a získavaní doskokov. Po vstupe 5:0 však takmer rovnakou mincou odpovedala aj Handlová. Z hľadiska taktiky to Leviciam vychádzalo v prvej štvrtine lepšie, ťažili z nedisciplinovanosti súpera a v 8. minúte vyhrávali 17:8. „Baník“ mal však dobrú koncovku, po prvej štvrtine napokon viedli „žlto-zelení“ 19:15. V druhej časti mali mierne navrch hostia, ale svoje šance na vyrovnanie nevyužili. Patrioti to nekompromisne trestali, keď bolo potrebné, tak dávali nesmierne dôležité body. Aj vďaka tomu nebola Handlová ani na sekundu vo vedení. Leviciam navyše pomohla koncovka, Gačeša s klaksónom upravoval na polčasových 40:34.

V úvode tretej štvrtiny sa opäť opakoval scenár ako z predošlých minút, Handlová mala na dosah vyrovnanie, respektíve obrat, ale svoje šance trestuhodne zahodila. Domáci namiesto toho zaznamenali deväťbodový šnúru, ktorá ich konečne dostala do dvojciferného vedenia. Tento herný úsek sa ukázal z pohľadu zápasu ako kľúčový, pretože hostia sa už výraznejšie k svojmu súperovi nedokázali priblížiť. Patrioti začali postupom kontrolovať dianie na palubovke, do poslednej časti išli za stavu 62:46. Handlovčania síce otvorili túto časť šiestimi bodmi v rade, ale potom sa opäť dostali k slovu zverenci trénera Tea Hojča. Záver priniesol zbytočnú nervozitu, no o osude zápasu už bolo rozhodnuté. Levice uhájili domácu palubovku, Handlovú zdolali 73:59 a už len jeden krok ich delí od účasti v semifinále.

* Levice: Krajčovič a Pita po 15, Gačeša 11, Benjamin 3, Bojanovský 0 (Jeftič 10, Council 9, Žiak 6, Steven Davis 4). Handlová: Halada 14, Petráš 12, Tresač 8, Hoferica a Ross-Miller po 5 (Malidžan 7, Skouen 5, Dolník 3,

Stehlík 0). TH: 20/16 - 12/7, Fauly: 19 - 22, Trojky: 5 - 6, Rozhodovali: Tomašovič, Šarišský, Karniš, 1500 divákov.

Povedali po zápase:

* Teo Hojč, tréner Levíc: „Ťažký zápas, nie príliš pekný pre diváka, možno aj kvôli tomu, že nám nepadali voľné strely. Verím, že v budúcom zápase ich premeníme. Niekedy sú však play off stretnutia také. Myslím si, že sme odvedli dobrú prácu v defenzíve. Handlovú sme udržali na 59 bodov. Oveľa lepšie sme doskakovali, v tomto smere sme v porovnaní s predchádzajúcim zápasom odvedli oveľa lepšiu robotu. Handlová je dobrý a náročný súper, ťažko sa nad nimi vyhráva. Musíme hrať na oveľa vyššej úrovni, ak chceme uspieť v utorok v Handlovej.“

* Dino Pita, hráč Levíc: „Bolo to odlišné stretnutie, ako to predchádzajúce. Boli sme oveľa agresívnejší na oboch stranách palubovky. Myslím si, že po celý priebeh stretnutia sme sa držali nášho plánu. Aj keď mal súper bodové šnúry a dotiahol sa, tak sme nepanikárili. To nám napokon vyhralo zápas.“

* Branko Maksimovič, tréner Handlovej: „V tejto sezóne sme mali mnoho basketbalových tréningov a zápasov. Z môjho pohľadu to nebol basketbalový zápas, bolo to škaredé stretnutie. To však nie je otázka na mňa, prečo tomu tak bolo. Chcel by som pogratulovať Leviciam k víťazstvu, vidíme sa na ďalšom zápase u nás.“

* Filip Halada, hráč Handlovej: „Tretí zápas s Levicami, vedeli sme, že to bude ťažké. Levice sú na domácej palubovke veľmi silné. Dokázali to v predchádzajúcej sezóne, keď získali titul. My sme sa snažili hrať tvrdú hru, podobne ako doma. Hrali sme agresívne, ale urobili sme niekoľko hlúpych chýb. Musíme sa z nich poučiť. Doma musíme zapnúť na plné obrátky, dať do toho všetko, inak je pre nás koniec sezóny. To my nechceme, chceme vyrovnať sériu a vrátiť ju do Levíc. Verím, že ukážeme náš charakter a pobijeme sa ešte o semifinále.“

* Ostatné výsledky: Inter Bratislava - **Spišská Nová Ves** 115:76 (Stav série 3:0 - postupuje Inter), Svit - Žilina 81:73 (stav série 2:1), Prievidza - Komárno 96:74 (stav série: 2:1).

2. štvrtfinálový zápas

MBK Handlová - BK Levickí Patrioti 88:83 (25:16, 27:20, 17:22, 19:25). Stav série: 1:1.

Tréner „žltó-zelených“ Teo Hojč si musel poradiť bez Vincenta Councila, rozohrávka tak bola vo veľkej miere na Šimonovi Krajčovičovi. Levičania nezačali zápas najlepšie, síce bol v 3. minúte stav 2:2, ale od tohto momentu ťahali za kratší koniec. Handlovej výrazne pomohol návrat Djordjeho Tresača do zostavy, aj s jeho pomocou bol v 8. minúte stav 21:8. Patrioti sa v koncovke spamätali, ale prvú štvrtinu prehrali 16:25. V druhej časti pokračoval zápas v podobnom tempe, „Baník“ si udržoval dvojciferné vedenie. Keď hostia pritlačili, tak ich súper mal na to adekvátne odpoveď. Levice nenadviazali na výkon z prvého zápasu, po polčase toho druhého prehrávali 36:52.

Ani polčasová prestávka nepriniesla želaný efekt, Patrioti sa trápili strelecky hlavne z diaľky a čo bolo oveľa dôležitejšie, pod košom dominovala Handlová. Domáci si kontrolovali svoj náskok, do záverečnej 10-minútovky išli za stavu 59:48. Štvrtá štvrtina bola streleckou prestrelkou, Levice sa pustili do očakávaného risku, na malé momenty zacítili šancu na obrat. „Baník“ však nespánikáril, keď to bolo totiž najviac potrebné, tak skóroval. V koncovke stiahli zverenci trénera Tea Hojča manko na jednociferný rozdiel, ale víťazný comeback neprišiel. Levice prehrali v Handlovej 83:88 a štvrtfinálová séria sa tak za stavu 1:1 presúva do metropoly Tekova.

Handlová: Tresač 22, Hoferica 14, Halada a Petráš po 11, Ross-Miller 5 (Skouen 14, Malidžan 11, Dolník a Stehlík 0). Levica: Krajčovič 21, Benjamin 19, Gačeša 13, Pita 4, Bojanovský 3 (Steven Davis 10, Žiak 8, Jeftič 5, Bachan 0). TH: 20/16 - 30/21, Fauly: 26 - 26, Trojky: 10 - 6, Rozhodovali: Fuska, Kúkelčík, Bartoš.

„Ukázali sme väčšiu túžbu po víťazstve, viac sily, hrali sme tímovo v obrane i v útoku. Som veľmi rád, že sme dokázali zvíťaziť nad tak kvalitným tímom. Chcel by som poďakovať fanúšikom, že prišli a podporili nás.“

Povedali po zápase:

* Branko Maksimovič, tréner Handlovej:

* Jakub Petráš, hráč Handlovej: „Tento zápas sme po taktickej stránke odohrali veľmi dobre, väčším chybám sme sa dokázali vyvarovať a Levičanov sme ani raz nepustili do vedenia. V závere sa náš súper síce dotiahol na rozdiel 8 bodov, no za pomoci fantastických fanúšikov, sme víťazstvo z rúk už nepustili.“

* Teo Hojč, tréner Levíc: „Určite nešlo o žiadne prekvapenie, pretože Handlová je veľmi kvalitné mužstvo. Počas sezóny sa výrazne zlepšila a pod handlovskými košími sa vždy hrá veľmi ťažko. Po druhom vzájomnom zápase je stav na zápasy 1:1 a v sobotu sa celá séria sťahuje ku nám do Levíc, kde si nemôžeme dovoliť zaváhať.“ * Milan Žiak, hráč Levíc: „S výkonom, ktorý sme predviedli, sa nedá zvíťaziť nad žiadnym súperom, toľkož nie nad kvalitnou Handlovou. Na toto stretnutie musíme rýchlo zabudnúť a sústrediť sa na sobotu.“

* Ostatný výsledky: Žilina - Svit 91:79, **Spišská Nová Ves** - Inter Bratislava 69:102, Komárno - Prievidza 86:77.

Levice už v utorok nastúpia na palubovke Handlovej v štvrtom štvrtfinálovom zápase. V prípade prehry ich vo štvrtok doma čaká rozhodujúci piaty zápas. Prvý semifinálový zápas je na programe už v sobotu. Lepší z dvojice Levica - Handlová nastúpi proti lepšiemu z dvojice Prievidza - Komárno. Keby postúpia Levica, tak v sobotu sa predstavia doma. Tak držíme palce, nech sa v sobotu vidíme v Leviciach.

PROGRAM

LUKÁŠ DROPPAN Levica doma potvrdili svoju dominanciu a ujali sa vedenia 2:1 v sérii hranej na tri víťazné zápasy.

[Späť na obsah]

8. Polícia pred Veľkou nocou preventívne skontroluje vodičov v Košickom kraji

[15.04.2019; aktuality.sk; Domáce správy; 18:09; TASR]

<https://www.aktuality.sk/clanok/684841/policia-pred-velkou-nocou-preventivne-skontroluje-vodicov-v-kosickom-kraji/>

Ilustračná foto

Zdroj: TASR

Policaisti budú kontrolovať aj povinnú výbavu vozidla.

Krajské riaditeľstvo Policajného zboru (KR PZ) v Košiciach v spolupráci s deťmi prvého stupňa vybraných základných škôl pripravilo pred Veľkou nocou preventívnu kontrolnú akciu na cestách. Uskutoční sa v jednotlivých okresoch Košického kraja 16. a 17. apríla od 10. do 11. h. Zameraná bude na povinnosti vodičov v súvislosti s dodržiavaním pravidiel cestnej premávky. TASR o tom informovala košická krajská policajná hovorkyňa Jana Mésarová.

„Dopravní policaisti budú spolu s deťmi kontrolovať povinnú výbavu motorového vozidla, používanie bezpečnostných pásov, dodržiavanie zákazu požívania alkoholických nápojov alebo iných návykových látok, technický stav vozidla a iné priestupky podľa zväženia dopravných policaistov," spresnila s tým, že kontrolovanému vodičovi deti odovzdajú vlastnoručne vyrobené symboly Veľkej noci - zajace alebo vajčka a korbáče - podľa toho, či budú vodiča odmeňovať za správnu jazdu a dodržiavanie predpisov, alebo karhať za priestupok.

Vodičov budú kontrolovať na viacerých stanovištiach v Košiciach a okolí, Michalovciach, Trebišove, **Spišskej Novej Vsi** a Rožňave. „Aj táto preventívna aktivita pomôže upevniť vedomosti detí a verejnosti s cieľom eliminovať nežiaduce javy a nepriaznivé následky dopravných nehôd," uzavrela Mésarová.

[Späť na obsah]

9. Odštartovala jarná časť Krajskej futbalovej ligy pre stredoškolákov

[15.04.2019; 24hod.sk; Šport; 00:00; Teraz.sk;TASR]

<https://www.24hod.sk/odstartovala-jarna-cast-krajskej-futbalovej-ligy-pre-stredoskolakov-cl669703.html>

24hod.sk Šport

Ilustračná snímka.

Košice 15. apríla (TASR) – Študentská liga Krajskej futbalovej ligy (KFL) – Školský pohár predsedu Košického samosprávneho kraja (KSK) - odštartovala v pondelok v priestoroch Strednej odbornej školy Košice-Šaca. Do stredy 17. apríla sa v kraji konajú okresné kolá súťaže. Ide o jarnú časť sezóny regionálnej ligy, v marci sa skončila zimná séria prvého ročníka KFL. TASR o tom informovala hovorkyňa KSK Anna Činčárová.

„Na základe pozitívnych výsledkov pilotného ročníka KFL a dobrej spolupráce s Východoslovenským futbalovým zväzom sme sa rozhodli usporiadať súťaž aj pre našich žiakov. Cieľom KFL bolo vrátiť futbal na miesta, kde zanikol alebo sa už nehráva. Pri študentskej lige chceme navyše aj takýmto spôsobom skvalitňovať výchovno-vzdelávací proces, prinášať žiakom viac možností na pohyb a budovanie pozitívnych návykov," uviedol predseda KSK Rastislav Trnka s tým, že medzi hrajúcimi študentmi sú aj registrovaní futbalisti z oblastných a krajských súťaží.

Do prvého ročníka študentskej KFL sa zapojilo 38 krajských škôl, pričom každá postaví na ihrisko desaťčlenné mužstvo. Celkovo sa odohrá 82 zápasov. Tie sa uskutočnia v telocvičniach a športových halách v Košiciach, Rožňave, **Spišskej Novej Vsi**, Michalovciach a v Sečovciach. Každá zúčastnená škola získa nové dresy a lopty. Po aprílových okresných kolách budú 6. a 7. mája nasledovať semifinálové. Finále sa uskutoční 14. júna. Tímy na prvých troch miestach získajú pre svoje školy aj poháre a diplom.

„Je to pre nás skvelá príležitosť, ako sa rozvíjať, pretože v rámci vyučovania môžeme využívať iba krúžky. Takýto turnaj v rámci reprezentácie našej školy sme ešte neabsolvovali. V rámci KFL máme najvyššie ambície, veríme, že sa nám podarí zvíťaziť," povedal študent Hotelovej akadémie v Košiciach Matej Béreš.

Krajskú futbalovú ligu – Zimný pohár predsedu KSK hrala od januára do marca tohto roka takmer polovica registrovaných hráčov z Košického kraja, celkovo 93 mužstiev. Absolvovali 190 stretnutí. Po jarnej časti by mala KFL pokračovať turnajom pre neregistrovaných hráčov.

Zdroj: Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah]

10. Odštartovala jarná časť Krajskej futbalovej ligy pre stredoškolákov

[15.04.2019; teraz.sk; TERAZ.SK; 00:00; TASR Kristína Mayerová]

<http://www.teraz.sk/sport/odstartovala-jarna-cast-krajskej-fut/390219-clanok.html>

Ilustračná snímka. Foto: TASR/AP

Do prvého ročníka študentskej KFL sa zapojilo 38 krajských škôl, pričom každá postaví na ihrisko desaťčlenné mužstvo. Celkovo sa odohrá 82 zápasov.

Košice 15. apríla (TASR) – Študentská liga Krajskej futbalovej ligy (KFL) – Školský pohár predsedu Košického samosprávneho kraja (KSK) - odštartovala v pondelok v priestoroch Strednej odbornej školy Košice-Šaca. Do stredy 17. apríla sa v kraji konajú okresné kolá súťaže. Ide o jarú časť sezóny regionálnej ligy, v marci sa skončila zimná séria prvého ročníka KFL. TASR o tom informovala hovorkyňa KSK Anna Činčárová. "Na základe pozitívnych výsledkov pilotného ročníka KFL a dobrej spolupráce s Východoslovenským futbalovým zväzom sme sa rozhodli usporiadať súťaž aj pre našich žiakov. Cieľom KFL bolo vrátiť futbal na miesta, kde zanikol alebo sa už nehráva. Pri študentskej lige chceme navyše aj takýmto spôsobom skvalitňovať výchovno-vzdelávací proces, prinášať žiakom viac možností na pohyb a budovanie pozitívnych návykov," uviedol predseda KSK Rastislav Trnka s tým, že medzi hrajúcimi študentmi sú aj registrovaní futbalisti z oblastných a krajských súťaží. Do prvého ročníka študentskej KFL sa zapojilo 38 krajských škôl, pričom každá postaví na ihrisko desaťčlenné mužstvo. Celkovo sa odohrá 82 zápasov. Tie sa uskutočnia v telocvičniach a športových halách v Košiciach, Rožňave, **Spišskej Novej Vsi**, Michalovciach a v Sečovciach. Každá zúčastnená škola získa nové dresy a lopty. Po aprílových okresných kolách budú 6. a 7. mája nasledovať semifinálové. Finále sa uskutoční 14. júna. Tímy na prvých troch miestach získajú pre svoje školy aj poháre a diplom. "Je to pre nás skvelá príležitosť, ako sa rozvíjať, pretože v rámci vyučovania môžeme využívať iba krúžky. Takýto turnaj v rámci reprezentácie našej školy sme ešte neabsolvovali. V rámci KFL máme najvyššie ambície, veríme, že sa nám podarí zvíťaziť," povedal študent Hotelovej akadémie v Košiciach Matej Béreš. Krajskú futbalovú ligu – Zimný pohár predsedu KSK hrala od januára do marca tohto roka takmer polovica registrovaných hráčov z Košického kraja, celkovo 93 mužstiev. Absolvovali 190 stretnutí. Po jarnej časti by mala KFL pokračovať turnajom pre neregistrovaných hráčov.

[Späť na obsah]

11. Toto je najúspešnejší slovenský pilot II. sv. vojny: FOTO Vyše 200 misií, prekonal aj letecké esá

[15.04.2019; topky.sk; Domáce; 00:00; ČTKVIDEO: YouTube/Jaroslav Pejchal]

<https://www.topky.sk/cl/10/1786987/Toto-je-najuspesnejsi-slovensky-pilot-II-sv-vojny-FOTO-Vyse-200-misii-prekonal-aj-letecke-esa>

JABLONICA/PRAHA - Najúspešnejším slovenským stíhacím pilotom druhej svetovej vojny bol Ján Režňák, ktorý sa narodil pred 100 rokmi, 14. apríla 1919. Lietať začal v československej armáde, potom bojoval na strane Slovenského štátu a zapojil sa do ťaženia proti Sovietskemu zväzu. Zúčastnil sa vyše 200 bojových misií, v ktorých mu oficiálne uznali 32 zostrelov, čím prekonal aj slávne československé letecké esá Karla Kuttelwaschera či Aloisa Vašátka, ktorí mali na svojom konte 18 a 15 zostrelov.

Pred 80 rokmi bol vyhlásený samostatný Slovenský štát: Jeho existencia mala množstvo paradoxov

Režňák narukoval do československej armády v roku 1938 a po vzniku samostatného Slovenského štátu v marci 1939 absolvoval stíhací letecký výcvik v Piešťanoch. V októbri 1940 bol povýšený na čatára a do bojov na východnom fronte prvýkrát zasiahol v júni nasledujúceho roka.

Autor: neznámý – <http://www.voguehost.com/ims/u/ngosi/VojnaNet/reznak%201.jpg>, Voľné dielo, Odkaz

Prvý zostrel dosiahol v januári 1943, kedy so svojím Messerschmitt Bf 109 poslal k zemi sovietsky stíhací dvojplášnik Polikarpov I-153. Podľa vlastných slov sa mu podarilo zostreliť počas vojnových misií 35 nepriateľských lietadiel, tri zostrelky však nie sú potvrdené.

By Unknown - http://forum.valka.cz/attachments/2/Jan_Reznak_.jpg, Public Domain, Link

Na jar 1945 odmietol ponuku Nemcov, aby sa pridal k Luftwaffe a nezapojil sa ani do Slovenského národného povstania. V júni 1945 sa stal príslušníkom československej armády a získal hodnosť rotmajstra. Slúžil na letisku v **Spišskej Novej Vsi** a potom ako zástupca veliteľa letiska v Trenčíne.

Autor: neznámý

https://www.gonzoaviation.com/AwEshop2UserFiles/image/Gallery/884/bf_109g_1_20141128_122432291.jpg, Voľné dielo, Odkaz

V decembri 1948 bol prepustený do výslužby a v januári 1950 ho degradovali na vojaka v zálohe, potom mu odobrali aj pilotnú licenciu. Než v roku 1979 odišiel do dôchodku, pracoval ako konštruktér, projektant a revízný technik.

Leteckú licenciu mu vrátili v roku 1993, o štyri roky neskôr ho povýšili do hodnosti poručíka v zálohe. Zomrel 19. septembra 2007 v Martine.

[Späť na obsah]

12. Japonci môžu prevziať závod Embraco v Spišskej Novej Vsi, musia však predat' druhý podnik na Slovensku

[15.04.2019; hlavnespravy.sk; Ekonomika; 00:00; SITA/HSP]

<https://www.hlavnespravy.sk/japonci-mozu-prevziat-zavod-embraco-spisskej-novej-vsi-musia-vsak-predat-druhy-podnik-slovensku/1729222>

Bratislava 15. apríla 2019 (SITA/HSP/Foto:TASR-Oliver Ondráš)

Vlastnícka štruktúra výrobcov kompresorov pre chladiarenské zariadenia sa bude na Slovensku zrejme kompletne prepisovať. Ak sa má totiž naplniť vlnajúca dohoda amerického koncernu Whirlpool na odpredaji chladiarenskej dcéry Embraco, jej nový vlastníč, japonská spoločnosť Nidec, sa zase bude musieť zbaviť svojej aktuálnej výroby chladiarenských kompresorov. Taká je totiž podmienka Európskej komisie (EK), s ktorou minulý týždeň predaj Embraca Nidecu odsúhlasila, aby sa eliminovali akékoľvek pochybnosti o možnom narušení hospodárskej súťaže.

Ilustračné foto: Na snímke vstupná brána do závodu na výrobu kompresorov Embraco Slovakia v **Spišskej Novej Vsi**

V praxi by to teda znamenalo, že Nidec by síce získal závod Embraco v **Spišskej Novej Vsi**, zároveň by sa však musel vzdať výroby kompresorov v Zlatých Moravciach.

Whirlpool sa s Nidecom dohodol na predaji Embraca ešte vlni v apríli za vyše miliardu amerických dolárov. Spolu so závozom v **Spišskej Novej Vsi** tak majú Japonci získať tiež fabriky na výrobu kompresorov v Mexiku, Brazílii a Japonsku. Nidec pritom na Slovensku chladiarenské kompresory vyrába už od augusta 2017, kedy dokončil akvizíciu nemeckého producenta Secop a získal závod v Zlatých Moravciach. Teraz sám navrhol Bruselu, že sa výroby kompresorov, ktorú získal v spomínanej akvizícii, zbaví výmenou za schválenie prevzatia Embraca.

Okrem závodu v Zlatých Moravciach by tak musel predat' aj svoj závod v Rakúsku a Číne. Podľa komisie by sa tým kompletne odstránilo prelínanie biznisu medzi Nidecom a Embracom na trhoch, kde úradníci z Bruselu identifikovali obavy z možného narušenia konkurencie. Nidec sa pritom navyše zaviazal, že pri predaji týchto závodov poskytne novému vlastníčovi dostatočné zdroje na financovanie budúcich investícií. "Toto financovanie je zamerané na investície do výrobných liniek v závozoch Nidec v Rakúsku a na Slovensku," konštatuje v správe o svojom rozhodnutí Európska komisia, podľa ktorej by sa tak zabezpečila budúca konkurencieschopnosť týchto závodov.

Hoci sa téma výroby chladiarenských kompresorov môže zdať na prvý pohľad vzdialená, v reálnom živote s nimi prichádzame do kontaktu denne, pripomína eurokomisárka pre hospodársku súťaž Margrethe Vestager. "Väčšina ľudí má aspoň jeden chladiaci kompresor doma, v chladničke alebo mrazničke. Taktiež sa používajú v reštauráciách alebo obchodoch pri chladení nápojov alebo zmrzlín," uviedla Vestager. Ako dodala, podmienky, s ktorými akvizíciu Embraca spoločnosťou Nidec schválili, zabezpečujú aj v tejto oblasti pokračovanie efektívnej súťaže.

Existujú totiž produkty, pri ktorých by spojením Nidecu a Embraca vznikol dokonca celosvetový monopol. Komisia hovorí napríklad o chladiacich kompresoroch na komerčné využitie s variabilnou rýchlosťou, kde sú Nidec a Embraco jedinými aktívnymi hráčmi. Podobne pri ďalších produktoch by podľa komisie po ich úplnom splynutí vznikol dominantný výrobca či už na európskej, alebo aj celosvetovej úrovni.

Spoločnosť Nidec, so sídlom v Japonsku, sa zameriava na vývoj, výrobu a predaj elektrických motorov. Po akvizícii firmy Secop v roku 2017 sa Nidec dostal aj k výrobe a predaju kompresorov pre chladiace zariadenia. Na Slovensku vyrába elektromotory a kompresory prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti Nidec Global Appliance Slovakia v závode v Zlatých Moravciach. Začiatkom minulého roka podľa zverejnených údajov vo firme pracovalo takmer 1 200 ľudí a tržby podniku za rok 2017 prevýšili 200 mil. eur.

Skupina Embraco sídli v Brazílii a zaoberá sa výrobou a predajom chladiarenských kompresorov. Jej závod v **Spišskej Novej Vsi** otvorili ešte v roku 1999 a zameriava sa predovšetkým na výrobu kompresorov pre komerčné chladenie a kondenzačné jednotky. V minulom roku zamestnávala spoločnosť Embraco Slovakia vyše 2 300 pracovníkov. Jej celkové výnosy za rok 2018 dosiahli viac ako 238 mil. eur a zisk prevýšil 8 mil. eur. Embraco je pritom vlastnené a kontrolované americkým koncernom Whirlpool.

Pošlite nám tip

[Späť na obsah]

13. Viete o nich? Akcie tohto týždňa v Spišskej a okolí, na ktorých by ste nemali chýbať

[15.04.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Jana Buvalová]

<https://spisska.dnes24.sk/viete-o-nich-akcie-tohto-tyzdna-v-spisskej-a-okoli-na-ktorych-by-ste-nemali-chybat-328173>

Je tu nový aprílový týždeň. A aké akcie v **Spišskej Novej Vsi** a okolí ponúkne? Vybrali sme tie, na ktorých by ste podľa nás nemali chýbať.

Richard Rikkon a talenty **Spišskej Novej Vsi**

15. apríla 2019 o 17:00, koncertná sála Reduty

Základná umelecká škola **Spišská Nová Ves** pripravila v koncertnej sále Reduty slávnostný umelecký koncert žiakov školy s popredným slovenským klaviristom Richardom Rikonom. Koncert moderuje Karol Farkašovský.

Veľkonočné vajíčko inak

16. apríla 2019 o 10:00, -Spišské osvetové stredisko

Workshop určený pre deti 1. stupňa základných škôl. Náplňou podujatia bude maľovanie vajíčok netradičným spôsobom. Pomocou graffiti fixiek a lakových popisovačov si deti vytvoria originálne veľkonočné vajíčka. Účastníkmi budú vopred prihlásené ZŠ.

Z každej látky kúsok

16. apríla 2019 o 15:30, Materské centrum Dietka

V materskom centre Dietka nájdete v utorok popoludní predajnú výstavu rôznych výrobkov. Budú tam ručne šité výrobky na hranie, pre domácnosť, za odmenu, pre potešenie, len tak a hlavne pre každého (hračky, dekorácie, prestierania, obaly na knihy, peňaženky, dekoratívne obliečky.) Vstup voľný.

Veľká noc v Alex parku

17. apríla 2019 od 17:00, Alex park

Animačný program v duchu veľkonočných tradícií si môžu v strede týždňa užiť aj tí najmenší. Pletenie korbáčov, maľovanie a hľadanie veľkonočných vajíčok, maľovanie na tvár či balónové kreácie budú pripravené v Alex parku. Nebude chýbať ani folklórne vystúpenie ako aj mini disco s maskotom Alexom

Hellboy

18. apríla 2019 o 19:00, kino Mier

Oblúbený temný hrdina Hellboy sa vracia na plátna kín v plnej paráde. Pod hlavičkou ÚPVO (Úradu pre paranormálny výskum a obranu) sa vydáva do Londýna, kam sa zo záhrobia vrátila obávaná čarodejníca Nimue. „Krvavá Kráľovná“ potrebuje nabráť silu, pretože v dávnych dobách ju zabil samotný kráľ Artuš a kusy jej rozštvrteneho tela ukryl v rôznych častiach Anglicka. Hellboy teraz musí zabrániť, aby Nimue na svet ľudí zoslala smrtiacu morovú ranu.

Veľkonočný výstup na Matku Božiu

20. apríla 2019 o 8:20, autobusová zastávka pred Poľovníkom Novoveská Huta

Odbor Klubu slovenských turistov AC Lokomotíva Bane **Spišská Nová Ves** pripravil pre turistov a milovníkov prírody Veľkonočný výstup na Matku Božiu na trase: Novoveská Huta – sedlo Výrec – Medvedia hlava (903 m n. m.) – Matka Božia (906 m n. m.) – Košiarny briežok – **Spišská Nová Ves**.

Vahh no khy! – vernisáž a skejt session

20. apríla 2019 od 13:00 Galéria Búdka - skejtpark

Vernisáž výstavy „Vahh no khy!“ Jonneho Väisänen, skejtáka a umelca z Fínska, ktorý štvrtým rokom študuje v Prahe. Za tie roky chodí domov len občas na prázdniny, od domácej skejtovej komunity sa postupne odtrháva a pripája sa k tej pražskej. V Búdke vystaví fotky z Fínska z týchto posledných rokov, kedy jeho starší kamoši prestávajú skejtovať, mladších skejtákov nepozná, no napriek tomu jazdí a všetko zachytáva na svoj malý analógový fotočik. Súčasťou bude celodenná skejt session a BEST TRICKY za vecné ceny.

Flut

21. apríl 2019 o 17:00, ZáZeMie

Počas Veľkonočnej nedele zavíta do Komunitnej záhrady – Zázračné zelené miesto, na sídlisku Mier hudobný hosť z Nemecka. Vychutnať si na čerstvom vzduchu môžete kompletne akustický family-friendly koncert kapely Flut. Okrem hudby sa môžete tešiť aj na chutné občerstvenie.

Hľadá sa Yeti

21. apríla o 17:00, kino Mier

Aj pre najmenších je pripravená vo veľkonočné popoludnie rozprávku v kine Mier. Charizmatický bádateľ Lionel Frost sa rozhodne vypátrať legendárneho Y-etiho. Na jeho prekvapenie vie Yeti nie len rozprávať, ale je osamelý a chýba mu rodina. Spolu sa tak vydajú na dobrodružnú cestu za nájdením Yetiho vzdialených príbuzných.

Počas víkendu pomáhali v zoo dobrovoľníci. Fotky z tejto milej akcie nájdete v priloženej galérii.

Sledujte nás aj na našom Instagrame a nenechajte si ujsť ďalší zaujímavý obsah zo Spišskej a okolia.

Hl. foto: ilustračné

Zdroj: Dnes24.sk

[Späť na obsah]

14. Tohtoročná zimná údržba bola náročnejšia ako vlnajšia

[15.04.2019; kosice.korzar.sme.sk; Košice Korzár / Dopravný servis z Košíc a okolia; 00:00; Monika Almásiová]

<https://kosice.korzar.sme.sk/c/22099680/tohtorocna-zimna-udrzba-bola-narocnejsia-ako-vlanajsia.html>

Cestárov v Košickom kraji potrápilo veľa snehu a silný vietor.

Zasnežené chodníky v Košiciach

(21 fotografií)

KOŠICKÝ KRAJ. Údržba ciest počas tohtoročnej zimnej sezóny stála 5,5 milióna eur.

Prečítajte si tiež: Sledovanie áut zimnej údržby je niekde problém, inde bežná vec

Hoci mali cestári viac výjazdov ako vlni, minulí menej posypového materiálu, pretože vo vyššej miere pluhovali.

Tohtoročná zimná údržba ciest v Košickom samosprávnom kraji (KSK) bola náročnejšia než vlaňajšia.

Aj keď vozidlá Správy ciest KSK vyrážali do terénu častejšie, spotrebovali menej posypového materiálu než počas minuloročnej zimy.

Dôvodom bolo výdatnejšie sneženie, ktoré si vyžadovalo frekventovanejšie pluhovanie.

Zo všetkých posypových materiálov cestári najčastejšie využívali posypovú soľ, spotrebovali jej 13 400 ton.

„Napriek tomu, že nám dala zima poriadne zabráť, cestári ju zvládli na výbornú. S nepretržitou zimnou službou začali 1. novembra, no najviac ich potrápil až prvý mesiac tohto roka, kedy evidujeme trikrát viac úkonov než v januári minulého roka. Celkové náklady na zimnú údržbu ciest v sezóne 2018/2019 predstavujú 5,5 milióna eur,“ uviedol predseda KSK Rastislav Trnka (nezávislý).

Presuny techniky

Najnáročnejší bol pre cestárov koniec januára, keď sa vplyvom hustého sneženia, nízkych teplôt a dlhotrvajúceho silného nárazového vetra tvorili snehové jazyky a záveje na viac ako 60 úsekoch okresov Trebišov, Michalovce, Sobrance a Košice okolie.

Prečítajte si tiež: Boj so snehom vychádza samosprávy na východe draho

„Celkovo sme počas tohtoročnej zimy prepluhovali 102-tisíc kilometrov ciest, z toho viac ako 80-tisíc kilometrov v januári,“ uviedol riaditeľ Správy ciest KSK Jozef Rauch.

Pre kritickú situáciu zo začiatku roka, presunuli cestári na výpomoc, na Zemplín a do okolia Košíc, sypače z oblastí Rožňavy a **Spíšskej Novej Vsi**.

„Najmä v okolí Kráľovského Chlmca v januári vo zvýšenej miere pomáhali zvládať situáciu aj externí dodávatelia, pretože táto časť okresu Trebišov bola najviac postihnutá snežením a silným vetrom a mnohé úseky boli neprejazdné,“ doplnil Rauch.

Sneh odhŕňali aj v apríli

Počas celej zimy cestárov už tradične pravidelne zamestnávali horské oblasti a prechody.

Náročnú zimnú údržbu si vyžadovali Soroška, Dobšinský kopec, Štós, sedlo Grajnár a Poráč.

Už prvé sneženie a nedisciplinovaní vodiči kamiónov spôsobovali neprejazdnosť úsekov.

Následné sprejazdňovanie týchto úsekov prebiehalo v súčinnosti z políciou.

V súčasnosti má Správa ciest KSK k dispozícii 67 sypačov, 27 nakladačov, 23 traktorov s radlicami, sedem snehových fréz, šesť nákladných vozidiel s pluhom, päť gréderov, tri nákladné vozidlá a jeden traktor-sypač.

„Okrem opráv ciest a štandardnej zimnej údržby investujeme aj do nákupu nových strojov, pretože mnohé z nich už majú najlepšie roky za sebou. Začiatkom tohto roka sme zakúpili sedem kusov nadstavieb na posypacie stroje, teda snehové radlice a posypacie nadstavby. V tomto roku chceme kúpiť nové sypače a nakladače. Veríme, že v priebehu nasledujúcej zimnej sezóny už budú na našich cestách,“ dodal Trnka.

Aj napriek tomu, že oficiálne bola zimná údržba ukončená 31. marca, do terénu vyrážali cestári aj koncom minulého týždňa.

V piatok nasnežilo v Slovenskom raji približne 20 centimetrov snehu.

[Späť na obsah]

15. Odštartovala jarná časť Krajskej futbalovej ligy stredoškôľakov

[15.04.2019; kosice.korzar.sme.sk; Košice Korzár / Šport v Košiciach a v okolí; 00:00; TASR]

<https://kosice.korzar.sme.sk/c/22099997/odstartovala-jarna-cast-krajskej-futbalovej-ligy-stredoskolakov.html>

Celkovo sa odohrá 82 zápasov.

KOŠICE. Študentská liga Krajskej futbalovej ligy (KFL) - Školský pohár predsedu Košického samosprávneho kraja (KSK) odštartovala v pondelok v priestoroch Strednej odbornej školy Košice-Šaca.

Do stredy (17. 4.) sa v kraji konajú okresné kolá súťaže.

Ide o jarnú časť sezóny regionálnej ligy, v marci sa skončila zimná séria prvého ročníka KFL, informovala hovorkyňa KSK Anna Činčárová.

„Na základe pozitívnych výsledkov pilotného ročníka KFL a dobrej spolupráce s Východoslovenským futbalovým zväzom sme sa rozhodli usporiadať súťaž aj pre našich žiakov. Cieľom KFL bolo vrátiť futbal na miesta, kde zanikol alebo sa už nehráva. Pri študentskej lige chceme navyše aj takýmto spôsobom skvalitňovať výchovno-vzdelávací proces, prinášať žiakom viac možností na pohyb a budovanie pozitívnych návykov,“ uviedol

predseda KSK Rastislav Trnka (nezávislý) s tým, že medzi hrajúcimi študentmi sú aj registrovaní hráči z oblastných a krajských súťaží.

Dostanú dresy a lopty

Do prvého ročníka študentskej KFL sa zapojilo 38 krajských škôl, pričom každá postaví na ihrisko desaťčlenné družstvo.

Celkovo sa odohrá 82 zápasov.

Zápasy sa odohrajú v telocvičniach a športových halách v Košiciach, Rožňave, **Spišskej Novej Vsi**, Michalovciach a v Sečovciach.

Každá zúčastnená škola získa nové futbalové dresy a lopty.

Po aprílových okresných kolách budú 6. a 7. mája nasledovať tie semifinálové.

Finále sa uskutoční 14. júna. Družstvá umiestnené na prvých troch miestach získajú pre svoje školy aj poháre a diplom.

„Je to pre nás skvelá príležitosť, ako sa rozvíjať, pretože v rámci vyučovania môžeme využívať iba krúžky. Takýto turnaj v rámci reprezentácie našej školy sme ešte neabsolvovali. V rámci KFL máme najvyššie ambície, veríme, že sa nám podarí zvíťaziť,“ povedal študent Hotelovej akadémie v Košiciach Matej Béreš.

Krajskú futbalovú ligu - Zimný pohár predsedu KSK hrala od januára do marca tohto roka takmer polovica registrovaných hráčov z Košického kraja, celkovo 93 družstiev. Absolvovali 190 stretnutí.

Po jarnej časti by mala KFL pokračovať turnajom pre neregistrovaných hráčov.

[Späť na obsah]

16. Embraco získajú Japonci. Predajú iný závod, ktorý majú na Slovensku

[15.04.2019; pravda.sk; Spravodajstvo; 00:00; SITA]

https://spravy.pravda.sk/ekonomika/clanok/508987-embraco-ziskaju-japonci-predaju-iny-zavod-ktory-maju-na-slovensku/?utm_source=pravda&utm_medium=rss&utm_campaign=rss

Vlastnícka štruktúra výrobcov kompresorov pre chladiarenské zariadenia sa bude na Slovensku zrejme kompletne prepisovať. Ak sa má totiž naplniť vlnajúca dohoda amerického koncernu Whirlpool na odpredaji chladiarenskej dcéry Embraco, jej nový vlastník, japonská spoločnosť Nidec, sa zase bude musieť zbaviť svojej aktuálnej výroby chladiarenských kompresorov.

Taká je totiž podmienka Európskej komisie, s ktorou minulý týždeň predaj Embraca Nidecu odsúhlasila, aby sa eliminovali akékoľvek pochybnosti o možnom narušení hospodárskej súťaže. V praxi by to teda znamenalo, že Nidec by síce získal závod Embraco v **Spišskej Novej Vsi**, zároveň by sa však musel vzdať výroby kompresorov v Zlatých Moravciach.

Whirlpool sa s Nidecom dohodol na predaji Embraca ešte vlni v apríli za vyše miliardu amerických dolárov. Spolu so závozom v **Spišskej Novej Vsi** tak majú Japonci získať tiež fabriky na výrobu kompresorov v Mexiku, Brazílii a Japonsku. Nidec pritom na Slovensku chladiarenské kompresory vyrába už od augusta 2017, kedy dokončil akvizíciu nemeckého producenta Secop a získal závod v Zlatých Moravciach. Teraz sám navrhol Bruselu, že sa výroby kompresorov, ktorú získal v spomínanej akvizícii, zbaví výmenou za schválenie prevzatia Embraca.

Okrem závodu v Zlatých Moravciach by tak musel predat' aj svoj závod v Rakúsku a Číne. Podľa komisie by sa tým kompletne odstránilo prelínanie biznisu medzi Nidecom a Embracom na trhoch, kde úradníci z Bruselu identifikovali obavy z možného narušenia konkurencie. Nidec sa pritom navyše zaviazal, že pri predaji týchto závodov poskytne novému vlastníkovi dostatočné zdroje na financovanie budúcich investícií. „Toto financovanie je zamerané na investície do výrobných liniek v závodoch Nidec v Rakúsku a na Slovensku,“ konštatuje v správe o svojom rozhodnutí Európska komisia, podľa ktorej by sa tak zabezpečila budúca konkurencieschopnosť týchto závodov.

Hoci sa téma výroby chladiarenských kompresorov môže zdať na prvý pohľad vzdialená, v reálnom živote s nimi prichádzame do kontaktu denne, pripomína eurokomisárka pre hospodársku súťaž Margrethe Vestager. „Väčšina ľudí má aspoň jeden chladiaci kompresor doma, v chladničke alebo mrazničke. Taktiež sa používajú v reštauráciách alebo obchodoch pri chladiení nápojov alebo zmrzlín,“ uviedla Vestager. Ako dodala, podmienky, s ktorými akvizíciu Embraca spoločnosťou Nidec schválili, zabezpečujú aj v tejto oblasti pokračovanie efektívnej súťaže.

Existujú totiž produkty, pri ktorých by spojením Nidecu a Embraca vznikol dokonca celosvetový monopol. Komisia hovorí napríklad o chladiacich kompresoroch na komerčné využitie s variabilnou rýchlosťou, kde sú Nidec a Embraco jedinými aktívnymi hráčmi. Podobne pri ďalších produktoch by podľa komisie po ich úplnom splynutí vznikol dominantný výrobca či už na európskej, alebo aj celosvetovej úrovni.

Spoločnosť Nidec, so sídlom v Japonsku, sa zameriava na vývoj, výrobu a predaj elektrických motorov. Po akvizícii firmy Secop v roku 2017 sa Nidec dostal aj k výrobe a predaju kompresorov pre chladiace zariadenia. Na Slovensku vyrába elektromotory a kompresory prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti Nidec Global Appliance Slovakia v závode v Zlatých Moravciach. Začiatkom minulého roka podľa zverejnených údajov vo firme pracovalo takmer 1 200 ľudí a tržby podniku za rok 2017 prevýšili 200 mil. eur.

Skupina Embraco sídli v Brazílii a zaoberá sa výrobou a predajom chladiarenských kompresorov. Jej závod v **Spišskej Novej Vsi** otvorili ešte v roku 1999 a zameriava sa predovšetkým na výrobu kompresorov pre komerčné chladienie a kondenzačné jednotky. V minulom roku zamestnávala spoločnosť Embraco Slovakia vyše 2 300 pracovníkov. Jej celkové výnosy za rok 2018 dosiahli viac ako 238 mil. eur a zisk prevyšil 8 mil. eur. Embraco je pritom vlastnené a kontrolované americkým koncernom Whirlpool.

[Späť na obsah]

17. Volejbalový víkend v Spišskej: Takto sa v zápasoch darilo juniorkám a starším žiačkam

[15.04.2019; dnes24.sk; Spišská; 00:00; Dnes24.sk]

<https://spisska.dnes24.sk/volejbalovy-vikend-v-spisskej-takto-sa-v-zapasoch-darilo-juniorkam-a-starsim-ziackam-328109>

Svoje posledné zápasy sezóny odohrali cez víkend juniorky. Tie si zmerali sily s Košicami. Staršie žiačky potvrdili postup z druhého miesta do baráže.

Juniorské volejbalistky **Spišskej Novej Vsi** čakali počas uplynulého víkendu posledné zápasy sezóny. Juniorky sezónu síce neukončili víťazne, ale skončili celkovo piate.

„Škoda, že sa nám nepodarilo ukončiť sezónu víťazne, o nič nám však už nešlo. Skončili sme na 5.mieste, zažili víťazstvá aj prehry. Verím, že dievčatá majú zo sezóny veľa pozitívnych zážitkov a zase sa niekam o krôčik posunuli. Chcela by som im poďakovať za prácu počas celej sezóny a popriať tým hráčkam, ktoré ešte odohrajú kadetské M-SR veľa úspechov a tým, ktoré maturujú zasa veľa šťastia za zeleným stolom,“ povedala trénerka junioriek Lenka Mihaliková.

1.zápas: Majerská, Kozaková, Kostelníková, Val-košáková, Drabiščáková, Tökölyová (libero Kotradyová)

2.zápas: Majerská, Valkošáková, Kostelníková, Tökölyová, Drabiščáková, Masloviaková (libero Kotradyová, Morihladková)

VK SNV – VK Slávia TU Košice 2:3 (-23,9,12,-18,-8) a 0:3 (-18,-8,-23)

Staršie žiačky svoje posledné kolo odohrali s Popradom a obidva zápasy vyhrali. „V poslednom kole sme Popradu v prvom zápase nedali veľa šanci na zvrät, potrebovali sme prvý zápas vyhrať a tak aj k tomu hráčky pristupovali. Zodpovedne a v plnom nasadení sme jednoznačne potvrdili postup do baráže z druhého miesta. Potešila ma súhra nahrávačky so smečiarikami a série kvalitných podaní. V obrane v poli mali krásne zákroky aj obidve liberá. Na začiatku kalendárneho roka 2019 sme si dali jasný cieľ, postup do baráže, a to sa vďaka všetkým 11 hráčkam podarilo,“ zhodnotil tréner starších žiačok Ladislav Ďuriško.

Základná zostava: Puškárová, Palitefková, Valentová, Ďurišková, Spišská, Mizeráková, libero Barabášová a Stašíková (striedali Ivančáková, Klingová, Hrušovská)

VK SNV – VK Junior 2012 Poprad 3:0 (10,13,22) a 3:2 (17,-18,12,-9,9)

A viete, že našim seniorským plavcom sa darilo na majstrovstvách? Viac v priloženej galérii.

Sledujte nás aj na našom Instagrame a nenechajte si ujsť ďalší zaujímavý obsah zo Spišskej a okolia.

Titulná foto: Juniorky VK SNV

Zdroj: Dnes24.sk

[Späť na obsah]

18. Japonci môžu prevziať Embraco v Spišskej Novej Vsi, musia však predať druhý podnik

[15.04.2019; spis.korzar.sme.sk; Spiš Korzár / Spravodajstvo zo Spiša; 00:00; SITA]

<https://spis.korzar.sme.sk/c/22099645/japonci-mozu-prevziat-embraco-v-spisskej-novej-vsi-musia-vsak-predat-druhy-podnik.html>

Taká je podmienka Európskej komisie.

SPÍŠSKÁ NOVÁ VES. Vlastnícka štruktúra výrobcov kompresorov pre chladiarenské zariadenia sa bude na Slovensku zrejme kompletne prepisovať.

Prečítajte si tiež: Embraco Slovakia kúpila japonskú korporáciu Nidec

Ak sa má totiž naplniť vlašajšia dohoda amerického koncernu Whirlpool na odpredaji chladiarenskej dcéry Embraco, jej nový vlastní, japonská spoločnosť Nidec, sa zase bude musieť zbaviť svojej aktuálnej výroby chladiarenských kompresorov.

Taká je totiž podmienka Európskej komisie (EK), s ktorou minulý týždeň predaj Embraca Nidecu odsúhlasila, aby sa eliminovali akékoľvek pochybnosti o možnom narušení hospodárskej súťaže.

V praxi by to teda znamenalo, že Nidec by síce získal závod Embraco v **Spišskej Novej Vsi**, zároveň by sa však musel vzdať výroby kompresorov v Zlatých Moravciach.

Vlaňajší predaj

Whirlpool sa s Nidecom dohodol na predaji Embraca ešte vlani v apríli za vyše miliardu amerických dolárov.

Spolu so závozom v **Spišskej Novej Vsi** tak majú Japonci získať tiež fabriky na výrobu kompresorov v Mexiku, Brazílii a Japonsku.

Nidec pritom na Slovensku chladiarenské kompresory vyrába už od augusta 2017, kedy dokončil akvizíciu nemeckého producenta Secop a získal závod v Zlatých Moravciach.

Teraz sám navrhol Bruselu, že sa výroby kompresorov, ktorú získal v spomínanej akvizícii, zbaví výmenou za schválenie prevzatia Embraca.

Narušenie konkurencie

Okrem závodu v Zlatých Moravciach by tak musel predať aj svoj závod v Rakúsku a Číne.

Podľa komisie by sa tým kompletne odstránilo prelínanie biznisu medzi Nidecom a Embracom na trhoch, kde úradníci z Bruselu identifikovali obavy z možného narušenia konkurencie.

Nidec sa pritom navyše zaviazal, že pri predaji týchto závodov poskytne novému vlastníkovi dostatočné zdroje na financovanie budúcich investícií.

“Toto financovanie je zamerané na investície do výrobných liniek v závodoch Nidec v Rakúsku a na Slovensku,” konštatuje v správe o svojom rozhodnutí Európska komisia, podľa ktorej by sa tak zabezpečila budúca konkurencieschopnosť týchto závodov.

Chladiaci kompresor používame denne

Hoci sa téma výroby chladiarenských kompresorov môže zdať na prvý pohľad vzdialená, v reálnom živote s nimi prichádzame do kontaktu denne, pripomína eurokomisárka pre hospodársku súťaž Margrethe Vestager.

“Väčšina ľudí má aspoň jeden chladiaci kompresor doma, v chladničke alebo mrazničke. Taktiež sa používajú v reštauráciách alebo obchodoch pri chladení nápojov alebo zmrzliny,” uviedla Vestager.

Ako dodala, podmienky, s ktorými akvizíciu Embraca spoločnosťou Nidec schválili, zabezpečujú aj v tejto oblasti pokračovanie efektívnej súťaže.

Existujú totiž produkty, pri ktorých by spojením Nidecu a Embraca vznikol dokonca celosvetový monopol.

Komisia hovorí napríklad o chladiacich kompresoroch na komerčné využitie s variabilnou rýchlosťou, kde sú Nidec a Embraco jedinými aktívnymi hráčmi.

Podobne pri ďalších produktoch by podľa komisie po ich úplnom splynutí vznikol dominantný výrobca či už na európskej, alebo aj celosvetovej úrovni.

Nidec

Spoločnosť Nidec, so sídlom v Japonsku, sa zameriava na vývoj, výrobu a predaj elektrických motorov.

Po akvizícii firmy Secop v roku 2017 sa Nidec dostal aj k výrobe a predaju kompresorov pre chladiace zariadenia.

Na Slovensku vyrába elektromotory a kompresory prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti Nidec Global Appliance Slovakia v závode v Zlatých Moravciach.

Začiatkom minulého roka podľa zverejnených údajov vo firme pracovalo takmer 1 200 ľudí a tržby podniku za rok 2017 prevýšili 200 miliónov eur.

Embraco kontroluje Whirlpool

Skupina Embraco sídli v Brazílii a zaoberá sa výrobou a predajom chladiarenských kompresorov.

Jej závod v **Spišskej Novej Vsi** otvorili ešte v roku 1999 a zameriava sa predovšetkým na výrobu kompresorov pre komerčné chladenie a kondenzačné jednotky.

V minulom roku zamestnávala spoločnosť Embraco Slovakia vyše 2 300 pracovníkov.

Jej celkové výnosy za rok 2018 dosiahli viac ako 238 miliónov eur a zisk prevýšil 8 miliónov eur.

Embraco je pritom vlastnené a kontrolované americkým koncernom Whirlpool.

[Späť na obsah]

19. Polícia pred Veľkou nocou skontroluje vodičov v Košickom kraji

[15.04.2019; kosice.korzar.sme.sk; Košice Korzár / Dopravný servis z Košíc a okolia; 00:00; TASR]

<https://kosice.korzar.sme.sk/c/22100030/policia-pred-velkou-nocou-skontroluje-vodicov-v-kosickom-kraji.html>

Deti budú rozdávať symboly Veľkej noci.

KOŠICE. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru (KR PZ) v Košiciach v spolupráci s deťmi prvého stupňa vybraných základných škôl pripravilo pred Veľkou nocou preventívnu kontrolnú akciu na cestách.

Uskutoční sa v jednotlivých okresoch Košického kraja 16. a 17. apríla od 10. do 11. h.

Zameraná bude na povinnosti vodičov v súvislosti s dodržiavaním pravidiel cestnej premávky, informovala košická krajská policajná hovorkyňa Jana Mesarová.

„Dopravní policajti budú spolu s deťmi kontrolovať povinnú výbavu motorového vozidla, používanie bezpečnostných pásov, dodržiavanie zákazu požívania alkoholických nápojov alebo iných návykových látok, technický stav vozidla a iné priestupky podľa zväženia dopravných policajtov,“ spresnila s tým, že kontrolovanému vodičovi deti odovzdajú vlastnoručne vyrobené symboly Veľkej noci - zajace alebo vajíčka a korbáče - podľa toho, či budú vodiča odmeňovať za správnu jazdu a dodržiavanie predpisov, alebo karhať za priestupok.

Vodičov budú kontrolovať na viacerých stanovištiach v Košiciach a okolí, Michalovciach, Trebišove, **Spišskej Novej Vsi** a Rožňave.

„Aj táto preventívna aktivita pomôže upevniť vedomosti detí a verejnosti s cieľom eliminovať nežiaduce javy a nepriaznivé následky dopravných nehôd,“ uzavrela Mesarová.

[Späť na obsah]

20. Čo je viac? Mäsožravka alebo nerasty?

[13.04.2019; pravda.sk; Žurnál; 00:00; Pravda]

https://zurnal.pravda.sk/reportaz/clanok/508346-co-je-viac-masozravka-alebo-nerasty/?utm_source=pravda&utm_medium=rss&utm_campaign=rss

Anton Lycius ukazuje, ako vyzerala mokraď pred zásahom. Autor: Andrej Barát, Pravda

Čo je pre spoločnosť cennejšie? Treba vyťažiť urán skrytý pod Tokajom či zachovať pôvab krajiny vína? Alebo má väčšiu hodnotu vzácna mäsožravá rastlina rosička ako nerasty v okolí Kremnice? A kto by mal zodpovedať tieto otázky? Štát, samospráva, baníci, občania?

Stúpame nahor do lesa nad Bartošovou Lehôtkou do lokality Snoža, kde na seba niekoľko rokov narážajú dva záujmy, ochrana prírody a ťažba nerastov. V rašelinisku uprostred lesa rastie rosička okrúhlostá a zároveň je tu aj významné ložisko bentonitu. Oboje sú známe aj ako liek.

Rosička je mimoriadne vzácna, zachovala sa už len na niekoľkých miestach na Slovensku. Ľudia ju ako liečivú bylinu využívali pri ochoreniach dýchacích ciest, vysokom krvnom tlaku a cukrovke.

„Vidieť ju iba koncom júna, v júli a v auguste. Potom jej telíčko zmizne, zostanú iba koreňové systémy. Teraz na jar sa ešte len prebúdzajú,“ vysvetľuje stredoškolský učiteľ biológie na dôchodku Anton Lycius. „Na tele má lepkavé výbežky, do ktorých sa zachytí hmyz, rastlina ho zovrie a vysaje dusíkaté látky.“

Nezískava dusík z pôdy ako bežné rastliny, pretože prostredie, v ktorom sa naučila žiť po tisíce rokov, veľa dusíka neobsahuje. „Sú to mimoriadne podmienky. Kyslé prostredie, mokraď a ílovité podložie, ktoré neprepúšťa vodu. Tým podložíť je bentonit,“ vysvetľuje pán Lycius.

Bentonit sa uplatňuje vo výške 40 odvetviach priemyslu. Všade tam, kde je potrebná vodotesnosť, nepriepustnosť. V stavebníctve, pri ukladaní nebezpečných odpadov, v chemickom, gumárenskom, naftárskom, textilnom priemysle. Čirí sa s ním víno, ocot. Liečia sa s ním zažívacie ťažkosti.

V súlade so zákonom

V lokalite Snoža platí prvý stupeň ochrany prírody. Nie je tu žiadna prírodná rezervácia. Štát tu však zákonom chráni ložisko nerastu. V roku 2010 vydalo ministerstvo životného prostredia osvedčenie o výhradnom ložisku bentonitov (28. júna). Následne Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici vyhlásil Chránené ložiskové územie (23. septembra 2010). To má rovnaké postavenie ako chránené krajinné územie, akurát ním štát chráni nie prírodné dedičstvo, ale zásoby nerastných surovín pred sťažnením alebo znemožnením vydobytia.

V lokalite chce ťažiť spoločnosť Regos. Časť územia odlesnila a vybagrovala. Občianske združenie Kremnické vrchy pre život mieni, že firma svojou činnosťou zničila vzácny biotop. Iniciovalo štyri trestné oznámenia, šesť oznámení na Slovenskú inšpekciu životného prostredia (SIŽP), viacero kontrol a vyšetrovaní.

„Vo všetkých prípadoch sa vyšetrením preukázalo, že spoločnosť Regos povolenú banskú činnosť vykonáva len v súlade so zákonom, a že ani v jednom prípade sa nepotvrdilo porušenie zákona,“ zdôrazňuje Jozef Hodermarský, prokurista firmy Regos. Tvrdí, že v dobývacom priestore sa rosička nenachádzala a k narušeniu mokrade nedošlo. Tieto tvrdenia podporuje vyjadreniami štátnych orgánov, príkladá aj záznamy z kontrol SIŽP.

Miesto, kde sa má ťažiť bentonit. Autor: Andrej Barát, Pravda

A v tomto tkvie podľa aktivistu Ľubomíra Nemčoka jadro problému. „Štátne orgány by mali zastupovať verejný záujem. No zdá sa, že v tomto prípade chránia súkromný záujem ťažiť, a nie životné prostredie. Nebojujeme s ťažiarňami, ale so štátnymi orgánmi, ktoré musíme presviedčať o tom, aký je skutočný stav vecí. Máme žijúcich svedkov, ktorí potvrdia, že na tomto území bola mokraď.“ Lenže dôkazy o existencii vzácnej rosičky mali k dispozícii aj štátne orgány. Len ich prehliadali.

Zapatrošený objav

Pán Lycius nám ukazuje odpoveď SIŽP na jeho podnet číslo 5153–27057/45/2015/Dan. V texte sa uvádza, že pracovníčky Štátnej ochrany prírody Správy CHKO Štiavnické vrchy vedľa o výskyte chránenej rastliny v tejto lokalite len od mája 2015.

Štátna ochrana prírody však o rosičke vedela prinajmenšom od roku 2010, keď o objave rosičky informovali súbežne dvaja ľudia. Pán Lycius to 9. júna 2010 oznámil Slovenskej akadémii vied. A o tri dni skôr objav rosičky zapísal do Bulletinu Slovenskej botanickej spoločnosti dobrovoľný strážca prírody Jaroslav Slašťan. Oba nálezky teda nahlásili ešte pred vydaním spomínaného osvedčenia o výhradnom ložisku bentonitov.

„Váš údaj je veľmi vzácny a v území ojedinelý,“ odpovedá na objav pána Lyciusa Kornélia Goliašová, vedúca oddelenia taxonómie vyšších rastlín Botanického ústavu SAV. Informáciu o objave zasiela SAV aj na riaditeľstvo Štátnej ochrany prírody. A niekde tu sa správa o vzácnom objave zrazu stráca.

„Podľa informácií od kolegov zo Správy CHKO Štiavnické vrchy im táto informácia nebola z riaditeľstva ŠOP SR v roku 2010 preposlaná, a preto sa o výskyte rosičky okrúhlohlístej nemohli touto cestou dozvedieť,“ odpovedá nám ŠOP s tým, že viacero ľudí, ktorých by sa to mohlo týkať, u nich už nepracuje. „Nevieme zistiť, z akého dôvodu nebola takáto informácia o výskyte chráneného druhu rastliny na príslušnú správu CHKO preposlaná. Nevieme si predstaviť dôvody, prečo sa tak nestalo. A preto tento postup považujeme za nesprávny.“

Rosička, ktorá rástla na mieste ťažby Autor: Tim Cockerill

Topánky sa zabávajú čoraz hlbšie. Zem je poddajnejšia. Vidno, že na okrajoch vybagrovanej jamy v Snoži sa zachovali zvyšky mokrade. Pán Lycius srieda jednu fotografiu za druhou, rašelinisko nasnímal v roku 2010 zo všetkých strán. Vidno hustú zarastenú mokraď. Ukazuje zábery rosičky aj s lapenou muchou. Rosička sa tu neobjavila zrazu až v roku 2015. Ani v roku 2010. Ale oveľa skôr.

Video: Pán Lycius si odfotografoval miesto, kde bola predtým vzácna mokraď. Dnes sa tu pripravuje ťažba.

Viac videí a relácií si pozrite v TV Pravda.

Poškodzuje. Nepoškodzuje

Pán Lycius ju prvýkrát objavil v roku 1961 s manželkou. Chodil ju ukazovať študentom. „Ani by mi vo sne nenapadlo, žeby toto miesto mohol niekto ohroziť. Nemali sme potrebu to vtedy niekomu hlásiť.“ Beztak sa o rosičke v týchto miestach už dávno vedelo.

Písala o tom aj pamiatkarka Barbora Glocková, ktorá pri svojom bádaní v kremnickom archíve narazila na pozoruhodnú výzvu z roku 1924. Okresný policajný náčelník sa obracia na notariát v Kremnici, obecný úrad, četnícku stanicu, Správu štátnych hôr a župný úrad, aby ochránili rosičku a zabránili jej nelegálnemu zberu.

„Hneď v úvode náčelník zdôvodňuje nariadenie ministerstva ČSR o jej ochrane, ktoré tľmočí uvedeným úradom, keďže v poslednom čase vyvstala všeobecná obava, že by mala byť táto dôležitá a nenahraditeľná rastlina vykytnožená.“

Ešte sa vrátme k odpovedi SIŽP na podnet pána Lyciusa. V závere SIŽP konštatuje, že firma Regos neporušila zákon o ochrane prírody. Čo však protirečí samotnému textu. „Odlesnením a skryvkou realizovanou spoločnosťou Regos v ťažobnom priestore bentonitového lomu (parcela KN-C č. 499/9 v k. ú. Bartošova Lehôtka) došlo k odkrytiu rašeliniska a zároveň k zmene vodného režimu na ploche lomu a v jeho okolí... Zmenou vodného režimu v takomto rozsahu môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu Prechodné rašeliniská a trasoviská kód Ra 3, kód Natura 7140,“ píše sa v stanovisku.

SIŽP nám odpovedá, že oni pri vyvodzovaní záverov štátneho dozoru iba vyhodnocujú všetky predložené dokumenty – rozhodnutia, vyjadrenia orgánov štátnej správy. „Ani jedno vyjadrenie vydávané v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny príslušných okresných úradov pred vydaním rozhodnutia Banského úradu o určení dobývacieho priestoru neupozornilo na výskyt rosičky okrúhlohlístej v jeho bezprostrednej blízkosti, a teda aj na potenciálne nebezpečenstvo zásahu do jej biotopu.“

V blízkom prameniisku sme narátali vyše desať lariev salamandry. Autor: Andrej Barát, Pravda

Inšpekcia priznáva, že rosička sa v území nachádza, no vraj nerástla priamo v dobývacom priestore, ale iba na susedných parcelách. „V záznamoch z kontrol nebolo nikdy spochybnené, že v danom území sa vyskytuje rosička okrúhlohlísta, ale jej výskyt bol zaznamenaný mimo dobývacieho priestoru.“ Podobne reaguje aj ministerstvo životného prostredia.

„Priamo v oblasti, kde došlo k odkryvu vegetácie a pôdneho krytu, neboli v minulosti potvrdené rašelinisko ani rosička okrúhlohlísta. Miesto výskytu tohto druhu sa nachádzalo v inej časti lokality danej oblasti. No ministerstvo spraví všetko v rámci svojich možností, aby daná činnosť nemala negatívne dopady na vzácne druhy.“

Video: Vzácná rastlina rosička okrúhlohlísta prežila aj vďaka tomu, že obec v susednom katastri nepristúpila na ťažbu.

Podľa aktivistu Nemčoka je to úplne logické. „Veď bagre to zničili, čo tam možno teraz nájsť?“ Zostali už len fotografie. Pán Lycius vyťahuje zábery rosičky, ktoré priamo na mieste urobil britský prírodovedec z Univerzity Cambridge Tim Cockerill. „Hovoril, že ani si neuvedomujeme, aké bohatstvo tu máme.“

Dialóg

Vlastníkom pozemkov v lokalite Snoža je Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Banská Bystrica. Okresný úrad Žiar nad Hronom zaslal biskupstvu v roku 2015 upozornenie, že sa na jeho majetkoch nachádza vzácna rosička. Zároveň žiada biskupstvo „o prijatie takých technických opatrení, aby nedošlo k možnému ovplyvneniu a následne k zmene vodného režimu“. Pýtame sa biskupstva, ako mieni zastaviť ničenie biotopu a ako vykompenzuje škody. Riaditeľ Martin Dado odpovedá, že nedisponujú rozhodnutím okresného úradu ani rozhodnutím Štátnej ochrany prírody o porušení zákona.

Firma Regos ťažbu bentonitu v lokalite Snoža dosiaľ naplno nerozbehla. „Aby sme preukázali, že nám záleží na vyriešení vznesených námietok zo strany verejnosti. Verili sme, že v priebehu roka, dvoch sa veci vysvetlia a urovnajú a nájde sa vhodné riešenie a ťažba bude pokračovať. Ale ako ukazuje vyše trojročná realita a skúsenosť, zo strany aktivistov sa nejedná o dialóg, neuznávajú žiadne zákonné riešenie a trvajú len na splnení svojich požiadaviek,“ mieni Hodermarský.

Plánujú sa stretnúť s novým vedením obce Bartošova Lehôtka. „Pokiaľ ale uvidíme, že ani v samosprávnych orgánoch nebude záujem o dialóg, v dobývaní na ložisku budeme pokračovať,“ upozorňuje prokurista a dodáva, že firma Regos je jedinou na Slovensku, ktorá ťaží bentonity na základe environmentálnej štúdie o vplyvoch ťažby na životné prostredie (EIA), ktorú schválilo ministerstvo životného prostredia.

Pred tromi rokmi však ministerstvo zažaloval obyvateľ neďalekej obce Lutila. Žalobu podporilo združenie VIA IURIS, týka sa posudzovania vplyvov na životné prostredie na činnosť Ťažba bentonitu na ložiskách Lutila I. a Stará Kremnička III. Žalobných dôvodov bolo viac.

Sťahovanie

„Dokumentácia z posúdenia vplyvov na životné prostredie, ktorá by mala byť objektívnym podkladom pre rozhodnutie, bola spracovaná spoločnosťou, ktorá zároveň bude vyťažovaný bentonit spracovávať. Ide o jednoznačný konflikt záujmov. Je zarážajúce, že ministerstvo tejto skutočnosti nevenovalo žiadnu pozornosť,“ mieni Imrich Vozár, právnik VIA IURIS.

Okrem toho nedošlo podľa právnicka k posúdeniu kumulatívnych vplyvov na životné prostredie, dôsledkov na obyvateľov v spojitosti s ďalšími aktívnymi lomami. A navyše terénne dáta, o ktoré sa dokumentácia EIA opierala, údaje nepochádzali z dotknutej lokality, kde sa mala ťažba rozšíriť. Súd zatiaľ nevytýčil termín pojednávania.

Firma Regos naďalej trvá na tom, že nie je pravda, že by sa v ťažobnom území nachádzali chránené rastliny alebo živočíchy. A že by nejakú poškodzovali vzácnu mokraď. List od inšpekcie pánovi Lyciusovi (odpoveď na podnet číslo 5153–27057/45/2015/Dan.) dokonca označujú za podvrh.

Video: Štátne orgány napočítali pri kontrole v lokalite Snoža jednu salamandru. My sme ich našli viac ako desať.

A ak by to aj bola pravda, štát podľa prokuristu Hodermarského našiel riešenie, ako vyriešiť problém, keď sa v jednej lokalite prelína nárok na ťažbu s potrebou chrániť prírodu. Rosička sa môže presťahovať. S týmto návrhom prišiel Okresný úrad Žiar nad Hronom.

Daniel Dítě, jeden z najrešpektovanejších botanikov na Slovensku a expert na rašeliniská hovorí, že sú druhy, ktoré by sa presúvať dali, ale rosička medzi ne nepatrí. „Rosička je špecialista. Teoreticky by sa dala presunúť na iné rašelinisko, ale kde? Každé rašelinisko je veľmi špecifické a v tejto oblasti nie je takýto biotop vôbec hojný. Presťahovanie nemá zmysel. Najlepšie by bolo zachovať celý biotop, veď tam nerastie len rosička, ale aj ďalšie druhy, ktoré tvoria zaujímavé spoločenstvo. Presádzanie je zbytočné, predstavuje čistenie si svedomia, no nie perspektívu pre daný druh.“

Napokon presťahovanie rosičky už Štátna ochrana prírody vyskúšala v 90. rokoch 20. storočia v Štiavnických vrchoch. Po dvoch rokoch tam mokraď a s ňou aj vzácna rastlina zanikli. Nerast zostane. Kým ho niekto nevyťažší.

Zlato

„My sme istá moc. My máme silu sem pritiahnuť kapitál. Vy máte bohatstvo v zemi, ktoré momentálne má hodnotu nula. Ono bude mať hodnotu len vtedy, keď ho dostaneme na svetlo božie,“ rozpráva vo filme Obliehanie mesta Viktor Pomichal, riaditeľ firmy Ortac, ktorá plánovala pri Kremnici ťažiť zlato a striebro. Film mal slovenskú premiéru koncom marca a zachytáva konflikt ťažobných spoločností, aktivistov a samospráv.

„Zlato neprinieslo šťastie Kremnici, lebo panovníci všetkých čias ho používali pre svoje záujmy. Vdova po Karolovi Robertovi odviezla domov päť ton zlata, aby podporila pozíciu svojho syna v Neapole. Mária Uhorská, vdova po Ľudovítovi Jagelovskom, vydržovala bruselský dvor niekoľko desiatok rokov. Z kremnického zlata bola vybudovaná Viedeň, Budapešť. Kremnica zostala malým mestečkom. Počet jej obyvateľov sa zásadne nezmenil.“

Pokiaľ aspoň trochu osohu z ťažby a zo spracovania zlato-strieborných rúd malo zopár zahraničných mešťanov, dnes by sme povedali zahraničných podnikateľov, pre baníkov to bola práca poznačená strádanim, chorobami, úrazmi, často s následkom smrti,“ hovorí v dokumente bývalá primátorka Kremnice Zuzana Balážová.

Podľa dokumentaristov Zuzany Piussi a Víta Janečka si vtedajšie vedenie Kremnice zvolilo „binárny“ postoj. Nehľadali s ťažiarimi kompromis. „Odmietali sa s nimi stretnúť. Postoj vedenia mesta znel – my nechceme ťažbu.“ To podľa filmárov primalo spoločnosť Ortac, aby sa pokúsila ovplyvňovať verejnú mienku nepriamo. Formou PR kampane. Rozbehli sa tiež komunitné mikroprojekty (podpora miestnych šachistov, dôchodcov).

Video: Režiséri Zuzana Piussi a Vít Janeček rozprávajú o novom filme Obliehanie mesta.

Film zachytáva rokovanie zastupiteľstva v Lúčkach o tom, či prijmú finančný dar od firmy Ortac. „Poslanci vtedy argumentovali – veď oni po nás za to nič nechcú,“ krúti hlavou Janeček. Skutočne? Dar nakoniec odmietli.

Konfliktov je viac

Filmári po nakrúcaní zistili, že podobné problémy riešia viaceré obce a mestá. „Je nesporné, že existuje nerovnováha. Námietky environmentálneho charakteru majú zjavne nižšiu prioritu. Film ukazuje proces, keď sa to zarazí na miestnych obyvateľoch, ktorí majú bytostný záujem nechať si svoje prostredie,“ hovorí Janeček. Kremničania ani obyvatelia Bartošovej Lehôtky nie sú sami.

V Sološnici sa chystá ťažba melafýru v lokalite, ktorú chce obec vyhlásiť za chránené pamiatkové územie. V Podpoľaní sa pripravuje ťažba zlata. Pri Jahodnej, šesť kilometrov od Košíc, urán. V Smilne, Krivej Olke a Ruskej Porube sa občania postavili na odpor proti prieskumu na ťažbu ropy. Boja sa o vodné zdroje.

Bude sa v Tokaji pestovať víno alebo ťažiť urán? Autor: Flickr.com/Govisity

V okolí Nového Mesta nad Váhom sa ľudia boja o mimoriadne kvalitný zdroj dojčenskej vody. Aj tu sa chystá ťažba uránu. Celý tokajský vinohradnícky región by ovplyvnila ťažba perlitu. A aj tu sa chystá prieskum ložísk uránu. „Viete si predstaviť, že by sa uvažovalo o nejakom podobnom prieskume vo Francúzsku na území Champagne?“ pýta sa právnik Jozef Šuchta, odborník na banskú legislatívu.

A tak sa vraciame k otázke z úvodu. Čo je cennejšie? Rosička alebo bentonit? Tekovský terroir alebo tekovský urán? Najcennejší je podľa filmárov rozhladený a aktívny občan.

Z čoho chceme žiť?

„Až keď ľuďom začne ktosi vŕtať pri dome a chodiť s veľkými autami, keď nemajú čistý vzduch a praskajú im domy, obmedzuje ich hluk, až potom sa začínajú prebúdzajú. A zrazu zisťujú, že sa niečo schvaľovalo niekde, kam neprišli, čomu nevenovali pozornosť,“ zdôrazňuje režisér Janeček.

Ľudia si neskoro uvedomia, že odignorovali základnú vec – komunálne voľby. „Ak sa komunita podarí zvoliť si starostu, ktorý naozaj premýšľa o záujmoch ľudí, znamená to obrovské posilnenie ich možností.“ A platí to aj naopak.

Bývalý starosta Bartošovej Lehôtky Ľubomír Bielik podľa aktivistu Nemčoka nikde nezverejnil informáciu o chystanej ťažbe bentonitu. „Nebolo to na výveske, nevyhlásil to v rozhlase, nebolo to na internete. Dozvedeli sme sa o tom až po štyroch mesiacoch. Už dávno prešla doba, kedy sme sa mohli voči tomu odvolať.“ Potvrdzuje nám to aj súčasná starostka Zlatica Groschová. „Nikde to nebolo zverejnené,“ hovorí s tým, že za to žalovali exstarostu na Ústavnom súde. Neuspeli.

„Podľa zákona to má zverejniť obvodný banský úrad,“ vysvetľuje exstarosta Ľubomír Bielik. Pýtame sa ho, či aj napriek tomu necítil potrebu informovať občanov. Presviedča nás, že informácia predsa len bola na obecnej výveske pri obchode. Tvrdí, že aj keby sa obec postavila proti ťažbe, nezmôže nič, pretože ťažba je podľa neho v záujme štátu. „Je to výhradné ložisko. Tam sa nemôže nič iné robiť, len ťažiť. Obec z toho žije, ide to do rozpočtu. Z podielových daní. Z čoho chceme žiť?“ pýta sa.

Je to dôležitá otázka. Aká je iná perspektíva rozvoja daných území? Lenže práve avizovaná ťažba tie „ďalšie možnosti“ neraz zahatá v zárodku. Keď sa o možnej ťažbe uránu pri Novom Meste nad Váhom dozvedel investor, ktorý tu chcel vybudovať športovo-rekreačný areál, odišiel. „Rovnako sa stiahla aj firma z okolia **Spišskej Novej Vsi**, keď sa dozvedela o plánoch dobývať urán v Novoveskej Hute,“ upozorňuje právnik Šuchta.

Video: Podľa právnika Jozefa Šuchtu sa v novom návrhu surovinovej politiky pripravuje obmedzenie účasti verejnosti a samospráv pri rozhodovaní o ťažbe.

Hlas

V doteraz najväčšej a najúspešnejšej environmentálnej petícii na Slovensku v roku 2010 sa približne 113-tisíc ľudí postavilo proti ťažbe uránu. Vyvrcholila zmenami banského a geologického zákona. Obce a mestá napríklad získali právo zamietnuť návrh na určenie uránového prieskumného územia (2010). Podarilo sa dokonca presadiť aj úplný zákaz ťažby uránu (2014), ktorý môže prelomiť iba referendum v danej obci.

V súčasnosti však podľa právnika Šuchtu hrozí, že sa účasť verejnosti a samospráv na rozhodovaní o ťažbe obmedzí. Prvým krokom má byť pripravovaný návrh surovinovej politiky, ktorý rieši ministerstvo hospodárstva. Ide o strategický dokument, ktorý určuje priority využívania nerastného bohatstva.

Podľa Šuchtu sa mal pôvodne pripravovať za účasti nielen baníckej obce, ale aj za účasti environmentalistov, vedcov z rôznych odborov. „Prax však bola taká, že návrh pripravili len zástupcovia baníkov, banskej štátnej správy, stavovskej baníckej organizácie. Vypracovali text a hotový ho zaslali iba Združeniu miest a obcí Slovenska (ZMOS) na pripomienkovanie.“ Na pripomienkach za ZMOS spolupracoval pán Šuchta.

Listuje v návrhu a cituje sporné vyjadrenia. „Dlhodobá nesprávna komunikácia viedla k vzniku všeobecnej opozície voči banským a hutníckym projektom. Tlak miestnych komunít a mimovládnych organizácií spôsobil nesystémové zásahy do banského práva, čím sa časť rozhodovacej právomoci presunula na úroveň samosprávy, kde je veľmi ťažké presadiť odborné argumenty...“

Tieto novely banského zákona boli účelovo presadené aktivistami s cieľom znemožniť vo všeobecnosti povoľovanie banskej činnosti, často v rozpore s odbornou a komplexne posúdenými vplyvmi na životné prostredie.“

Tiež sa v texte píše, že by bolo vhodné zaviesť nové regulačné nástroje a tak „zabrániť blokovaníu využívania ložísk miestnymi samosprávami a špekulantmi, ktorí blokujú ložiská a bránia ich využívaniu“.

Podľa Šuchtu sa akoby vraciame o vyše 15 rokov dozadu, ešte predtým, ako sa aktivistom podarilo vybojovať novely banského a geologického zákona, keď Slovensko čelilo infringementu zo strany Európskej komisie. „Tá nám v tom čase pohrozila, že ak nebude zabezpečená dostatočná účasť odbornej aj neodbornej verejnosti v rozhodovacích procesoch týkajúcich sa banských záležitostí, odníme nám všetky formy finančnej pomoci. To je najväčšia sankcia, akú Európska únia môže uložiť.“

Neexistuje rosička. Ani veta

„Ministerstvo hospodárstva SR opakovane dôrazne odmieta tvrdenia, že by sa v navrhovanom materiáli mala obmedziť účasť verejnosti, samospráv, aktivistov a mimovládnych organizácií pri povoľovacích konaniach na ťažbu nerastných surovín,“ odpovedá nám hovorca ministerstva Maroš Stano.

Navyše tvrdí, že dokument spornú vetu, na ktorú sa odvolávame (zabrániť blokovaníu využívania ložísk miestnymi samosprávami...) neobsahuje. Pýtame sa ho, či to znamená, že sa z textu už vyhodila, pretože ZMOS o takejto zmene nevie.

„Ministerstvo hospodárstva principiálne nekomentuje pracovné verzie materiálov a návrhov. V tomto prípade ide o viac ako dva roky príprav a desiatky zmien a doplnení, ktoré sú výsledkom diskusie a odrazom reálneho vývoja v rôznych oblastiach,“ odpovedá Stano.

Právnik Šuchta zdôrazňuje, že aktivisti nie sú proti tomu, aby sa na Slovensku využívalo nerastné bohatstvo. Nikto nechce blokovať ťažbu. Ľudia chcú celkom úprimne chrániť prírodu. „Súhlasíme s tým, že je potrebné posilniť surovinovú sebestačnosť. Ale nie je možné to urobiť na úkor zdravia, bezpečia obyvateľov, ktorí žijú v okolí, a kvality životného prostredia. Oni musia mať účasť v týchto procesoch. Aj na základe Aarhuského dohovoru (prijatý v Dánsku v roku 1998), ku ktorému sa Slovenská republika zaviazala.“

Je potrebné klásť otázky, či štát skutočne dané suroviny potrebuje, alebo ich potrebuje súkromník. A čo ak sa niektoré suroviny dajú získavať efektívnejšie recykláciou, a nie ďalším zasahovaním do prostredia?

Čo je viac? Rosička alebo nerast? Urán či voda? Existuje niekto, kto bude poznať jasnú odpoveď. Naše deti.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

[Späť na obsah]

21. Úlohy sestry pri enterálnej a parenterálnej výžive v intenzívnej starostlivosti

[12.04.2019; Sestra; ODBORNÁ PRÍLOHA 168; s. 20,21,22,23; Daniela Rybárová]

OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ V ANESTÉZIOLÓGII A INTENZÍVNEJ MEDICÍNE

PhDr. Daniela Rybárová, PhD.

VŠZ a SP sv. Alžbety Bratislava, Detašované pracovisko bi. Sály Salkaházi Rožňava, NsP **Spišská Nová**

Ves, a. s.

SÚHRN: Výživa má v intenzívnej starostlivosti svoje nezastupiteľné miesto, je jej integrálnou súčasťou. Malnutrícia prispieva k zhoršenému hojeniu rán, k imunodeficiencii s následnými infekčnými komplikáciami, k zvýšeniu morbidít a predražovaniu liečby. Je tiež spojená s výrazne zhoršeným efektom modernej a sofistikovanej liečby základného ochorenia pacienta. Výživa pacienta je preto základným predpokladom úspešnej terapie a jej nerealizovanie v indikovaných prípadoch môže negatívne ovplyvniť celkový priebeh ochorenia.

KLÚČOVÉ SLOVÁ: Výživa. Enterálna a parenterálna výživa. Kriticky chorý.

Úvod

V každodennom živote prijímanie stravy a tekutín považujeme za automatické a bežné. Avšak v prípade pacientov v kritickom stave s psychickým, či telesným ochorením to často nie je samozrejmosťou. Títo pacienti sú v prípade obmedzenia príjmu stravy a tekutín ohrození vznikom malnutrície. Štúdie potvrdzujú, že práve malnutrícia je najčastejší stav, s ktorým sa lekári stretávajú po celom svete. Ak u kriticky chorého nie je predpoklad obnovenia plného normálneho príjmu potravy do troch dní, podáva sa mu umelá výživa, a to parenterálne a enterálne. Najčastejšie sa používa kombinácia enterálnej výživy s parenterálnou.

Enterálna výživa

Pri funkčnom gastrointestinálnom trakte je metódou voľby enterálna výživa. Enterálnu výživu definujeme ako formu podania roztokov obsahujúcich cukry, tuky, bielkoviny, minerály, vitamíny, stopové prvky a vodu do tráviaceho traktu popíjaním alebo pomocou sondy, čím prirodzene zabezpečujeme dodávku živín. Dôvodom prečo indikovať túto metódu nutričnej podpory je neschopnosť z akéhokoľvek dôvodu jesť a je zachovaná funkčnosť tráviaceho traktu (Dasty, 2012). Veľmi často nemôže pokryť všetky potreby chorého, a to ako v oblasti makronutrientov (cukry, tuky, bielkoviny), tak i vody, elektrolytu a stopových prvkov a vitamínov (Soeters et al, 2002 In Sobotka, 2003). V tomto prípade je nevyhnutné jednotlivé komponenty nutričnej podpory alebo samotnú nutričnú podporu podávať parenterálne - priamo do krvného obehu (Sobotka, 2001).

Medzi výhody enterálnej výživy oproti parenterálnej výžive patrí predovšetkým fakt, že využíva črevá. K ďalším výhodám zaraďujeme udržiavanie kompaktnosti sliznice tenkého čreva, prevenciu atrofie kĺbov, stimuláciu motility čreva, sekréciu hormónov GIT, možnosť dlhodobej indikácie, či viacero možností prístupu do GIT.

S enterálnou výživou sú tiež spojené komplikácie súvisiace s jej podávaním. Mechanické komplikácie sú: vytiahnutie sondy, upchanie sondy, nesprávne zavedená sonda a migrácia sondy. V prípade nesprávnej polohy, či migrácie sondy môže dôjsť k ašpirácii výživy do dýchacích ciest. Infekčné komplikácie: hnačky spôsobené kontamináciou výživy či podávaných antibiotík. A k posledným metabolickým komplikáciam zaraďujeme zápchu, hnačky, nafukovanie, nauzeu, zvracanie a hyperglykémiu. Záпча môže byť spôsobená zníženým príjmom tekutín, dehydratáciou alebo zlou peristaltikou čriev. Nauzeu a zvracanie vyvoláva veľké množstvo výživy, či jej rýchlosť aplikácie do sondy a nesprávna poloha pacienta. Hnačka môže byť vyvolaná taktiež rýchlou aplikáciou výživy, ale i vysokou osmolalitou daného výživového prípravku, intoleranciou glukózy, či alergickou reakciou na niektorú zložku výživy (Kapounová, 2007).

Spôsoby aplikácie enterálnej výživy sú rôzne v závislosti na druhu podávanej výživy a na type ochorenia pacienta. Medzi formy enterálnej výživy patrí sipping, nasogastrická a nasojejunálna sonda, perkutánna endoskopická gastrotómia (PEG) alebo perkutánna endoskopická jejunostómia (PEJ).

V praxi sa enterálna a parenterálna výživa často kombinujú, nasledujú po sebe alebo sa parenterálna výživa používa ako doplnok enterálnej výživy. Kozánek (2013) odporúča ak je to možné, podávať enterálnu výživu od samého začiatku a prípadne ju dopĺňať parenterálnou výživou. Pod pojmom ak je to možné, rozumieme, ak nie je enterálna výživa kontraindikovaná. Enterálnu výživu je treba uprednostniť z toho dôvodu, že enterálny prísun živín je pre organizmus prirodzenejší a má výrazne pozitívne imunomodulačné účinky. Výhodou enterálnej výživy je fakt, že až 80 % protilátok je vytváraných v črevnom lymfatickom systéme (GALT) a zachovanie funkčnej črevnej epitelovej bariéry chráni organizmus od translokácie črevných toxínov do systémovej cirkulácie (Kozánek, 2013).

Postup zavedenia sondy

Pred zavedením nasogastrickej sondy by mal byť pacient sestrou poučený o realizovanom výkone ako aj o jeho účele. Samozrejme táto úloha sestry sa týka iba pacientov, u ktorých to zdravotný stav dovoľuje. Ďalej je úlohou sestry zabezpečiť pacientovi dostatočné súkromie a zmerať potrebnú dĺžku sondy. Sondy pred výkonom možno ľahko zmraziť. Na jej koniec sa naniesie lokálne anestetikum. Ak je pacient pri vedomí, úlohou sestry je zabezpečiť dostatok tekutiny (čaj), aby pacient pri zavádzaní sondy prehltal tekutinu. Ak je pacient v bezvedomí, používajú sa Magillove kliešte a laryngoskop. Pre kontrolu správneho zavedenia sondy sa používa rtg snímka alebo odsatie žalúdočného obsahu s následným zmeraním pH. Hodnota pH by mala byť nižšia ako 4. V prípade ak test ukáže, že v sonde nie je žalúdočný obsah, je úlohou sestry uskutočniť kontrolu sluchom. Tento test sestra realizuje tak, že Janettovou striekačkou aplikuje 10 - 30 ml vzduchu a v oblasti žalúdka počúva pomocou fonendoskopu charakteristický zľvuk vstrekaného vzduchu. V prípade, že je sonda umiestnená na správnom

mieste, je potrebné jej zafixovanie pomocou náplasti. Ďalej je úlohou sestry fixkou označiť hĺbku zavedenia sondy a realizovať záznam o zavedení sondy do ošetrovateľskej dokumentácie pacienta (Kapounová, 2007).

Enterálne sondy sa zavádzajú do jejuna. Zavádzajú sa zaplavením, endoskopicky alebo pod rtg kontrolou. Zaplavovanie využíva prirodzené peristaltické pohyby GITu. Po zavedení sondy do žalúdka pacienta napohujeme na ľavý bok, aby sa zlepšilo jej nasmerovanie k pyloru. Na sondu napojíme infúzny set s fyziologickým roztokom a aplikujeme ho rýchlosťou 100 ml/hod. Sonda sa nechá zaplavovať po dobu 20 min. Následne sa môžu do sondy aplikovať 2 ml olivového oleja, aby sa lepšie zaviedol mandrén a sonda sa posunie o 10 cm hlbšie. Mandrén vytiahneme a do sondy aplikujeme 20 ml fyziologického roztoku, aby sa vyrovnala kľučka na sonde. Sonda sa zaplavuje ďalších 20 min. Potom do sondy znovu zavedieme mandrén a posunieme ju o ďalších 10 - 20 cm. Ak sa mandrén nedá vsunúť do sondy, musíme sondu potiahnuť a nechať 20 min zaplavovať. Podľa ordinácie lekára možno pacientovi aplikovať prokinetika. Polohu sondy je treba overiť röntgenologicky (Vilímová, Nováková, 2016).

Úlohy sestry pri výžive pacienta (Kapounová, 2007):

- dodržiavať štandardy a zásady oddelenia,
- kontrolovať polohu sondy,
- kontrolovať množstvo žalúdočného obsahu pred každou aplikáciou do sondy,
- v prípade väčšieho obsahu žalúdočného obsahu ako je 50 ml, prepláchnuť sondu a presné množstvo zaznamenať do dokumentácie,

- kontinuálne sledovať množstvo odpadu,
- zistiť kedy je vhodné sondu pripojiť na zberné vrečko,
- sledovať nielen množstvo, ale i farbu žalúdočného obsahu,
- aplikovať predpísané množstvo výživy,
- zabezpečovať starostlivosť o sondu,
- zmeniť umiestnenie sondy v rámci prevencie dekubitov,
- pravidelne preplachovať.

V prípade enterálnej výživy je ďalej úlohou sestry sledovať vhodné uskladnenie prípravkov. Je potrebné zabezpečiť suché a chladné miesto ako aj kontrolovať dátum spotreby. Pred podaním enterálnej výživy je nutné, aby sestra skontrolovala každý podávaný prípravok. Úlohou sestry je zistiť, či neprišlo k porušeniu obalu. V prípade otvárania enterálnej výživy je potrebné označiť balenie dátumom a časom otvorenia a identifikačnými údajmi pacienta. Uvedené označenie slúži k predchádzaniu zámeny enterálnej výživy. Prípravok enterálnej výživy je pred podávaním potrebné pretrepať a podávať pri izbovej teplote (Nutrison, 2012).

Parenterálna výživa

Pod parenterálnou výživou rozumieme podávanie roztoku s výživou priamo do cievneho systému kriticky chorého. Podávané roztoky obsahujú základné živiny v podobe glukózy, lipidových emulzií a roztokov aminokyselín. Ďalej sú obsahom parenterálnej výživy vitamíny, minerálne látky a stopové prvky (Grofova, 2007). Keďže pri parenterálnej výžive je možné všetky zložky nutričnej podpory podať do cievneho riečiska, tak týmto spôsobom je možné dokonale zaistiť výživu pacienta, ktorý trpí akoukoľvek chorobou. Výhodou je i fakt, že dĺžka podávania parenterálnej výživy nie je časovo obmedzená (De Lorenzo et al., 1991 In Sobotka 2003).

V prípade parenterálnej výživy stoja za zmienenie prípady, kedy výrazne pomohla človeku. Jedna chorá žena bola liečená kompletne parenterálnou výživou štyri roky. Počas tejto doby počala a úspešne donosila zdravé dieťa, ktoré dokonca i niekoľko mesiacov dojčila. Doteraz najdlhšie žijúci človek liečený parenterálnou výživou je pacientka z Toronta, ktorá po úraze v oblasti brušnej dutiny so stratou čreva žila na kompletnej parenterálnej výžive 24 rokov. Môžeme teda konštatovať, že parenterálna nutričná podpora je bežnou a dobre prepracovanou metódou, ktorú je možno, ak je to potrebné, podávať všetkým chorým po neobmedzene dlhú dobu (Mattox et al., 1995).

Indikácia parenterálnej výživy u pacienta nastáva vtedy, keď nie je možný perorálny príjem potravy. Indikovať sa zvykne aj u tých pacientov, u ktorých podávaná enterálna výživa nie je účinná. K indikácii parenterálnej výživy vedú malnutícia, digestívne poruchy, mentálna a organická anorexia, stenózy GIT, ileus, operácie väčšieho rozsahu na GITe, krvácanie do GITu, idiopatické črevné zápaly, polytraumy, peritonitída, sepsa, pankreatitída, popáleniny, bezvedomie, poruchy prehĺtania, pečenej a obličkové zlyhanie.

Kontraindikácie sú iba pri jednotlivých prostriedkoch parenterálnej výživy u daných patologických stavov (Kapounová, 2007).

Komplikácie parenterálnej výživy sú spojené so zavedením centrálného, či periférneho venózneho vstupu. Rozumieme pod tým nemožnosť zavedenia parenterálnej výživy. Komplikácie sú punkcia artérie subclavia, lacerácia tepny, embólia katétra či jeho časti, vzduchová embólia, poranenie ductus thoracicus, pneumotorax, žilová trombóza, upchanie kanyly trombom, fibrínom, či lipidová zrazenina z tukovej emulzie, septické komplikácie, metabolické komplikácie ako je pretrhnutie nutričnými substrátmi, porucha glukózovej tolerancie, dysbalancia niektorých aminokyselín, poruchy metabolizmu lipidov, deficit stopových prvkov, poškodenie pečenej funkcie a iné (Zadák, 2009).

Všetci pacienti, u ktorých nie je predpoklad, že do 3 dní začnú prirodzenou cestou prijímať potravu, by mali do 24 až 48 hodín dostať parenterálnu výživu. To za predpokladu, že enterálna výživa je kontraindikovaná, či nie je tolerovaná. Nepriama kalorimetria u pacienta v intenzívnej starostlivosti je 25 kcal/kg/deň. Za 2 až 3 dni prichádza k navýšeniu na 20 - 30 kcal / kg / deň. Nevyhnutné je sledovať hladinu glykémie, keď norma sa pohybuje v rozmedzí 4,5 - 6,1 mmol / l. Hodnoty nad 10 mmol/l môžu viesť u kriticky chorého k smrti, či k infekčným komplikáciam. Minimálne množstvo glukózy je asi 2 g/kg/deň.

Lipidové emulzie by mali byť neoddeliteľnou súčasťou parenterálnej výživy pre prísun energie, aby zaistili nevyhnutnú rezervu mastných kyselín v dlhodobom horizonte starostlivosti o pacienta v intenzívnej starostlivosti.

Intravenózne lipidové emulzie je možné bezpečne podávať v dávke 0,7 - 1,5 g/kg nie dlhšie ako 12 až 24 hodín. Roztok aminokyselín pre pacienta by mal obsahovať 0,2 - 0,4 g / kg / deň glutamínu (Singer et al, 2009).

Parenterálna výživa sa delí do troch základných kategórií, formu, miesto aplikácie a zloženie. V prípade formy rozlišujeme multibottle systém a systém all-in-on. Pri mieste aplikácie rozlišujeme periférnu a centrálnu výživu (Zadák, 2009). Voľba vstupu parenterálnej výživy závisí od plánovanej dĺžky zavedenia katétra a od samotného zdravotného stavu kriticky chorého. Podanie do centrálnej žily sa uprednostňuje pri plnom podaní parenterálnej výživy. Ak sa predpokladá užívanie parenterálnej výživy menej ako 7 dní, volí sa podanie do periférnej žily (Kohout, Kotlíková, 2009). Poslednou kategóriou je zloženie. Pri zložení rozlišujeme parenterálnu výživu doplnkovú, celkovú a špeciálne orgánovo špecifickú výživu (Zadák, 2009).

Techniky parenterálnej výživy

Periférna parenterálna výživa - podáva sa u pacientov, u ktorých sa chceme vyhnúť rizikám spojených s kanyláciou centrálného žilového systému. Podmienkou je prístupná periférna žila, do ktorej podávame infúznou zmes s osmolalitou do 1200 mmol / kg (Novák, 2016).

Parenterálna výživa do centrálnej žily druh katétra a miesto zavedenia sa volí podľa potrieb a úrovne intenzívnej starostlivosti a dostupnosti vstupov. Z dôvodu prevencie infekčných komplikácií by sa linka pre vnútrožilovú výživu mala rozpájať čo najmenej. Najčastejšie používaným prístupom kanylácie je v. subclavia a v. jugularis (Novák, 2016).

Tunelizované katétre - zavádzajú sa pre dlhodobú parenterálnu výživu. Tunelizované katétre majú v podkoží dakronovú manžetu, ktorá bráni extraluminálnemu prestupu infekcie a dislokácii katétra. Manžeta je umiestnená 2 cm od kožného vstupu a koniec katétra na rozhraní dolnej dutej žily a pravej predsieni. Implantácia žilového portu prebieha podobne ako tunelizácia s tým rozdielom, že sa v podkoží vytvorí kapsa pre vlastný port. Používanie týchto katétrov je z hľadiska infekcie v intenzívnej starostlivosti veľmi rizikové (Novák, 2016).

Periférne zavedené centrálné žilové katétre (PICC) - tenké katétre zavedené pomocou ultrasonograficky navigovanej punkcie najčastejšie do v. brachialis v strednej tretine paže. Koniec katétra je umiestnený do v. cava superior alebo do pravej predsieni. Nevýhodou týchto katétrov je relatívne úzky lúmen (Novák, 2016).

V prípade parenterálnej výživy sú základné odporúčenia pre sestry v prevencii infekčných komplikácií. Úlohou sestry je zabezpečiť sterilné prekrytie miesta, kde je zavedený katéter. V súčasnosti je k dispozícii niekoľko druhov a typov krycích materiálov. Sestry majú možnosť výberu medzi textilným lepiacim krytím, textilným lepiacim krytím s transparentným okienkom alebo textilným lepiacim krytím s transparentnou semipermeabilnou fóliou. Jednotlivé krytia sa vyznačujú rozdielnou dĺžkou výmeny. V prípade textilného lepiaceho krytia s transparentným okienkom alebo textilného lepiaceho krytia s transparentnou semipermeabilnou fóliou je možná doba prekrytia až 72 hodín. V prípade, že sestra zistí, že krytie je vlhké, špinavé alebo odlepené, jej úlohou je ihneď toto krytie vymeniť. Úlohou sestry je ďalej starostlivo kontrolovať známky infekcie. V mieste zavedenia katétra sleduje začervenanie, sekréciu, hmatateľné zatvrdnutie v priebehu žily alebo palpačnú bolesť. V prípade infekcie môže prísť k nepriechodnosti katétra. Ďalej môže prísť k zvýšeniu teploty, tachykardii a pod. Úlohou sestry nie je iba sledovať tieto príznaky a komplikácie, ale ich i zaznamenávať do dokumentácie pacienta a podať túto informáciu ošetrovúcemu lekárovi (Vytejková et al., 2013). V prípade parenterálnej výživy musí sestra počas jej prípravy postupovať prísne asepticky ako i v prípade samotného podávania. Zvýšené riziko vzniku mechanických a infekčných komplikácií vzniká, ak sestra podáva výživu v jednotlivých infúzných fľašiach. Úlohou sestry je, aby každá z nich bola označená identifikáciou pacienta, dátumom a časom aplikácie. V prípade systému all-in-one je všetko dopredu sterilne pripravené (Kapounová, 2007). Významnou úlohou sestry pri parenterálnej výžive je správne zmiešanie výživy. Je potrebné, aby sestra najskôr zmiešala komoru glukózy s iónmi, stopovými prvkami a potom aminokyseliny a fosfor a až nakoniec tukové emulzie s vitamínmi (Zádák, Havel, 2007).

Pred vstupom do periférneho žilového katétra musí sestra používať ochranné rukavice. Úlohou sestry je pracovať technikou non-touch, čo zamedzí dotyku so sterilnou časťou spojov. Sestra musí pred vstupom do periférneho žilového katétra očistiť spoj dezinfekciou. Pokiaľ katéter nie je uzavretý, je potrebné uzavretie zalomením medzi prsty sestry. Sestra katéter najskôr pomaly prepláchne fyziologickým roztokom, aby zistila priechodnosť katétra. Sestra prepláchne tiež katéter v priebehu aplikácie parenterálnej výživy i po jej skončení.

Pri aplikácii výživy do centrálného žilového katétra je postup rovnaký s tým rozdielom, že sestra pred aplikáciou priechodnosť katétra skúša spätnou aspiráciou. Sestra striekačku s aspirovanou tekutinou a krvou zlikviduje do odpadu. Následne katéter prepláchne približne 10 ml fyziologického roztoku (Vytejková et al., 2013). Úlohou sestry je pri aplikácii do centrálného žilového katétra dbať na kompatibilitu liekov a liečiv do jedného lúmenu vzhľadom na zvýšené riziko infekcie pri nižšom prietoku katétra v prípade aplikácie parenterálnej výživy, lipidových emulzií a aminokyselín (tekutina viac stagnuje a mikroorganizmy majú vyššiu šancu sa uchýtiť a množiť).

Záver

Výživa patrí k základnej potrebe človeka. Je to jediný spôsob ako do organizmu dodať potrebné živiny, ktoré ovplyvňujú náš vývoj a zdravie. Napriek tomu, že problematika výživy pacienta je obsahom mnohých odborných publikácií či diskusií, stále zostáva otvorenou témou. Vidíme, že v súčasnosti novými trendmi v liečbe pacienta nie sú iba nové lekárske prístroje, nové lieky, či nové postupy diagnostiky. Čoraz častejšie je diskutovaná problematika výživy pacienta, ktorej je pripisovaný veľký význam na zdraví pacienta.

Zoznam použitej literatúry

GARCIA DE LORENZO; MATEOS, A.; CULEBRAS, JM. 1991. Nutritional and metabolic support: converging concepts. Nutrition. 1991. roč. 7(3). 163 - 167 s. In SOBOTKA, L. 2003. Parenterální výživa a systémy all-in-one In Remedia. [online]. 5/2003. [cit. 2018-12-12]. Dostupné na: .

GRÓFOVA, Z. 2007. Nutriční podpora: praktický rádce pro sestry. Praha: Grada, 2007. 237 s. ISBN 9788024718682.

KAPOUNOVÁ, G. 2007. Ošetrovatelství v intenzivní péči. Praha: Grada, 2007. 350 s. ISBN 978-80247-1830-9.

KOHOUT, P.; KOTRLÍKOVÁ, E. 2009. Základy klinické výživy. Praha: Forsapi, 2009. 116 s. ISBN 9788087250051.

KOZÁNEK, J. 2013. Výživa a metabolická odpověď u kriticky chorých. In Anestéziologie a intenzivní medicína, [online]. 2013. roč. 2(1). 20 - 24 s. [cit. 2019-01-14]. Dostupné na: .

MATTOX, T. W. et al. 1995. Recent advances: parenteral nutrition support. In Ann Pharmacother. [online], 1995. roč. 29 (2). 174 - 180 s. [cit. 2018-12-10]. Dostupné na: .

NOVÁK, F. 2016. Výživa v intenzivní péči. In BALÍK, M. a kol. 2016. Vybrané kapitoly z intenzivní péče. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-2474343-1.

NUTRISON. Výživa v nemoci [online]. 2012. [cit. 2019-02-23]. Dostupné na: .

SOBOTKA, L. 2001. Nutritional support in severe malnutrition. In Basicsin Clinical Nutrition. Praha: Galén, 2001, 161 - 164 s. ISBN 978-80-7262-821-6.

SOETERS, PB.; DEJONG, CH.-VON MEYENFELDT, MF. 2002. Parenteral versus enteral nutrition: can we get rid of the myths? Nestle Nutr Workshop Ser Clin Perform Programme 2002. roč. 7. 183 - 194 s. In SOBOTKA, L. 2003. Parenterální výživa a systémy all-in-one. In Remedia. [online]. 5/2003. [cit. 2018-12-12]. Dostupné na: .

VILIMOVÁ, P.; NOVÁKOVÁ, E. 2016. Vstupy do gastrointestinálního traktu. In BALÍK, M. a kol. 2016. Vybrané kapitoly z intenzivní péče. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4343-1.

VYTEJČKOVÁ, R. 2013. Ošetrovatelské postupy v péči o nemocné II: speciální část. Praha: Grada, 2013. 272 s. ISBN 978-80-247-3420-0.

ZADÁK, Z.; HAVEL, E. et al. 2007. Intenzivní medicína na principech vnitřního lékařství. Praha: Grada, 2007, 336 s. ISBN 802472099X.

ZADÁK, Z. 2009. Výživa v intenzivní péči. 2. rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009, 542 s. ISBN 97880-247-2844-5.

Kontaktná adresa:

PhDr Daniela Rybárová, PhD. VŠZ a SP sv. Alžbety Bratislava Detašované pracovisko Bl. Sány Salkaházi Kosu Schoppera 22 048 01 Rožňava E-mail: daniela.rybarova@svetzdrazia.com

[Späť na obsah]